

G
M
B
E
R
G

ROMAN

No

16

*Hugo Raudsepp.
(Nilli Mallikas)*

ESTI
RAHVUS-
RAAMATUKOG

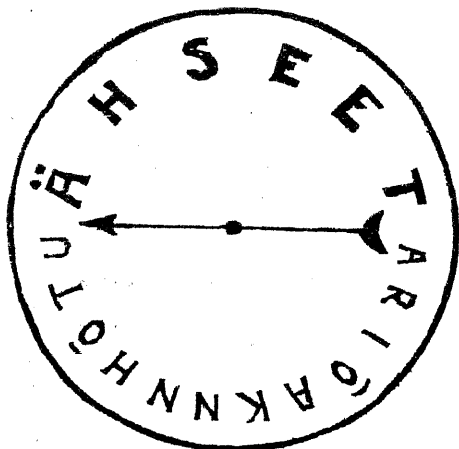
SR
7501

**KIRJASTUS-OSAÜHISUS „ARENG”
TALLINN, 1927. A. VI. AASTAKÄIK.**

Hindmõistatus

Nr. 16 (130).

Kokkuseadnud **A. Tomingar.**

Missugune wanasõna on siin peidus?

Lahendused tulewad saata „Romaani“ talitusele, Tallinn, märgusõna all „**Hindmõistatuselahendus**“ kuni 1. oktoobrini. Lahendusi võib saata mitu ühes ümbrikus ehk panna „Romaani“ talituse (Müüriwahe tän. 16) sissekäigu juures asuvasse kirjakasti. Lahendajate nimed awaldatakse „Romaan“ nr. 20 (134).

Õigete lahenduste saatjate wahel loositakse välja: 1) **Aastakäik „Romaani“ 1926, iluköites;** 2) **R. Kangro-Pooi — Kunst ja moraal;** 3) **Fr. Tuglas — Hingemaa.**

„Romani“ talitus.

ÕIENDUS. Eelmises „Romaanis“ awaldatud hindmõistatuse nr 11 lahendajatest on wõitnud loosimisel 1. auhinna (1 raadio detektor aparadi, komplekt) **G. Tomson** ja ei mitte Tõnison, nagu eksikombel trükitud.

Ettetulnud takistuse pärast ilmub „Romaan,“ nr. 12 (126) lahendus järgmises numbris.

„Romaani“ talitus.

Kõik, kes huwitawat, põnewat ja tuumakat lugemismaterjaali ihaldawad, leiawad seda rahwalikult toimetatud ajakirjas

== „ROMAAN“ ==

Romaan

Ilmub kaks korda kuus.

SISU: Arnold Bennett: Tuhande rõõmu linn. — C. L. Thornton: Waga wale. — E. Wier-Shesnak: Önnelik paar. — M. Lucca: Päästja. — Manfred Kyber: Otsustaw silmapilk. — H. Wühner: Suwehommik. — H. Haljaspõld: Lilleline Gent. — O. Grossschmidt: Wana sõbrad. — Fr. Lehne: Tuli südames. — Tött ja nalja.

Nr. 16 (130)

August 1927

VI aastakäik.

Tuhande rõõmu linn.

Inglise kirjniku Arnold Bennett'i romaan.

7

21. Kaffestatud kontsert.

Carpentaria-orkestri õhtukontsert oli sel õhtul korraldatud näituspaale suure hoovis, osalt põhjusel, et ilm oli wahelduw, osalt ka seepärast, et seda nõudis M. M. Kr. U. Tugewad noormeesühinguliikmed olid sel õhtul illekaalus oma lõbusufega; üle viiekümne tuhande oli neist täna linna tulnud. Nad olid kõik noored ja pea erandita entusiastid. Pea kõik lauad kolmel balkonireal, mis ämbritsesid hoovi, olid nendega täidetud, ja peale selle leidus neid veel huljana alumistel kohtadel. Nad armastasid Carpentariat ja ta muusikat samavõrra kui ta juhatamise osawust. Nad imetlesid teda, kui ta nende trumminahad purustas, ja imetlesid teda samati, kui ta nende kuulbeorgaane meelitas õrnade helidega, mida waewalt sofinats wõis nimetada. Nad plaksutasid ta marsse, ta serenaade ja häällilaule ühe ja sama waimustusega.

Carpentaria oli seepärast rahul, ta oli isegi enam kui rahul; ta hülgas heameele pärast. Ta oli fogu selle hülgawa ja suure hoovi teise. Kõigi filmad puhkafid praegu temal. Ta ei juhatanud waid oma orkestrit, waid ka fogu inimmasfi — oma saleba kepiga, selle pisukefse elfenbeinraasuga oma käes. Ta tundis, et tal polnud fogu ta karjääri jookkul veel kordagi jäärafi tämlifku ja entusiastifku publikut

Tulemusfeks oli, et ta juhatas oma kirjumat wiisil.

Ta tahtis parajasti oma kuulsa „Cockney-serenaadiga“ sama teha, kui — nagu ta seda nägi ühe juhustifku kõrwalpilguga — keegi mees läbi rahwamurru otse orkestripoodiumi poole trügis.

Kui istuwad kufagil saalis seifsetuhat inimest koos oma toolidel, siis saadab teeloomisewaewa läbi selle murru harilikult kaimis tunduw müra. Kefkealine mees, kes läbi murru tungis, ei saanud samati ilma mürata läbi; ta tegi isegi rohkem lärmi kui kuulus „Cockney-serenaad“ ja koondas sel põhjusel endale justament sama palju tähelepamu.

Kari muusikawaimustuses noormehi ballonil nõjatus wastu barjääri ja soowis lausa, et mees suruina maha langetks. (On tõesti üllataw, millisesse waimustusse wõiwad sattuda noormehebed, kes ainult lihtjat limonaadi on nautinud.) Kefkealine mees trügis edasi ja jõudis kõigi ametlikfude ja mitteametikfude protestide kinste juft sel ajal poodiumi juure, kui serenaad oli lõpul.

Poolehoiutormid tõusid õhku. Carpentaria tegi kummardufe, tegi teife, tegi neid arutu hulga, kuna ta fogu aeg filmitfes kefkealist meest pahafe uidishimuga. Mees oli ühe käe ülles tõstnud ja trianglimängija uhke mundry warru-

kaft kiini võtnud; wiimane kummardas alla poole, et juuretulistjaga rääkida.

„Mis see on? Mis peab see tähendama?“ küsis Carpentaria närviliku pingega.

„Keegi tahab Teiega rääkida, sir,“ kostis trianglimängija.

„Seda ei saa ta praegu,“ vastas Carpentaria.

„Ta ütleb, ta pidada siiski,“ ütles trianglimängija.

„Ta jätku mind. . .“ algas Carpentaria ja katkestas siis äkki oma jutu. Ta astus poodiumi barjääri juure ja kummardas mehe poole.

„Teie wamuses,“ ütles ta õelalt, „wõiksite ometi midagi mõistlikumat teha, kui mu kontserti eeskitada. Kes Teie olete? Mida soovite?“

„Mu nimi on Gloucester, sir,“ oli vastus.

„Teie mäletate mind kindlasti.“

„Ma ei mõtlegi selle peale,“ lausus Carpentaria.

„Olen — olen — olen —“ siis tõusis Gloucester kiivarbile, et Carpentariale kõrwa sõistada — „safe'ide juures ametis.“

„Noh,“ küsis Carpentaria, „ja mis Teie siis soovite?“

„Safe'id on rõõmitud, sir.“

„Tohoo Jumal,“ kisendas Carpentaria wihaselt, „ja seepärast tulete Teie mind eeskutama.“

„Kakstuhat wiisjada naela, sir.“

„See on mulle ükstais kõif, ja kui see oleks ka kakstuhat korda kakstuhat wiisjada naela. Ratsuge, et kaote, ajage niisuguseid asju mr. Flam'iga.“

„See'p see asi ongi, mr. Flam on ka rõõmitud.“

Rõgu kuulajaskoima filmad olid kiindunud Carpentaria'sse ja ta dialoogi partneri, ja kõif sõistafid üksteisele targalt, et on juhtunud midagi ebaharilikku.

„Kuidas Teie ütlesite — mr. Flam on ära rõõmitud?“ küsis Carpentaria.

„Ta wiidi ära — ta wiis raha ära — teda sunniti selleks, sir. Rewolwriga, sir. Kas Teie ei saaks kohe kaasa tulla, sir?“

„Kõhe kaasa tulla? Püha Jumal, mees, kas Teie teate ka, mis on üks kontsert? Kõhe kaasa tulla! Muidugi mitte!“

„Mr. Flam on ehk juba surnud, sir.“

„Siis on meil väraast kontserti ka veel küllalt aega ta maha matmiseks,“ ütles Carpentaria. „Tehke et minema jaate ja küsige Lapping'ult, politsei departemangu direktorilt, nõu. Wõi ei — ärge tehke seda mitte. Teie eeskitsite sellega ainult publikut, kui Teie siit kaudu jälle üuesti läbi trügiksite. Istuge siia maha ja ärge end liigutage. Meie mängime nüüd juubelihümmi uut arcanshementi wariatsoonidega. Pange tähele, see paiskab kõif kuulajad

pihali — küllap Teiegi mõtlete kogu oma elu-aja ta peale.“

„Aga, sir. . .“ palus mr. Gloucester.

„Wõtke istet ja kuulake pealt,“ kordas Carpentaria kindlalt.

Siis pööris ta jälle oma muusikute poole ja koputas oma nõiakepiga wasti pulti. Järgmisel filmapilgul sulkeldas orkester waimustusega sellesse praegu kuulsa saanud juubelihümmi arcanshementi. Publik wärises helilainete all, mis woogafid instrumentidest, eriti siis, kui algafid wariatsoonid. Nii jatkus kontsert, kuna mr. Gloucester oma pahameelt maha surudes järgi mõtles leiwawanemate kummaliste tujude üle.

„Wabandust, sir.“ Ta puudutas kontserdi lõppehes õrnalt Carpentariat.

Carpentaria lees weel palawikus, ja oli kõif peale oma muusika unustanud. Ta tahtis juba hooiwist lahkuda.

„Ah, õigus küll!“ ütles dirigent. „Waras. 2500 naela. Ja mr. Flam on kah rõõmitud, nagu Teie ütlete. Jutustage mulle kõif! Aga põhjalikult. Läheme wälja tänawale: seal seगतर्फ meid kõige wähem.“

Peaalleel fontaanide läheduses jutustas Gloucester kõif, mis teadis, kõige wähemate ükfitasjadeni.

„Teie ütlete, see mees kandis siinist ülikonda, ja tal olid hallid juukfed.“

„Just nii, sir.“

„Ja Teie kolmekesi, ühes arwatud mr. Flam, ei jaksanud temalt relwa ära wõtta?“

„See oleks eimesele meie seast tähendanud surma.“

„Noh, ja siis?“ küsis Carpentaria üksluiselt, „ja mis see siis oleks tähendanud?“

Mr. Gloucester hoigas.

„Teie ütlesite, ma pidada mr. Lapping'ult nõu küsima, sir. Kas lähme tema juure?“

„Ei,“ ütles Carpentaria, „weel mitte. Tahan kõige pealt ise asjaga tutwuneda. Kõige tähtsam on waramawahi saladus. Kuidas ta nimi on?“

„Wiggins.“

„Ja ta on kadunud?“

„Ta polnud seal, kui ma lahkusin, sir, ja teda polnud wiist ka siis seal, kui waras tuli.“

„Miks mitte?“

„Ta poleks warast siisse lastanud. Seft tal on karmid eeskirjad.“

„Om! Kas tulete nüüd kaasa.“

Nad ruttafid pea-alleed pidi alla põhjapoolses sühis. Withm oli lakanud ja suurepärase illuminatsioon walmistas entusiastlikku rõõmu R. M. K. Ü. liigetele, kes siia-sinna woogafid ja peaaegu kõif elektrirammitagunuid täitfid. Nad awaldafid kõif nende inimeste hektilist

rõõmu, kes teavad, et juba poliitiseitund uske taga ootab. Carpentaria ja ta saatja ei mõinud seepärast just ruttu edasi jõuda.

"Du mõõdurud enam kui tund aega," ütles mr. Gloucester ja julges seejuures oma pahameelt avaldada.

"Mis ajast saadik?" küsis Carpentaria.

"Roima filmapilgust saadik."

"Bois arvestas nähtavasti kontserdiga," kostis Carpentaria, "ta teadis nähtavasti, et iga inimene linmas jookseb otsemaid minu juure, kui midagi wiltu lähed. Olgu see ükskõik kui tühipaljas puru."

"Tühipaljas puru," kordas mr. Gloucester kibedalt, aga mitte waljusti, waid ainult oma hiinge sügawuses.

Nad ruttasid ümber jutuwesijate majanurga tänawale, mis asus selle taga. Wõlwide jässekäigu juures, üksiku elektrilambi walgusel, seisis Wiggins, kes oli lõbustustelinnafüdamine waht. Ta oli kuus jalga ja kaks tolli suur ning peaaegu sama lai higlane. Ta wanus mõis olla kolmkümmendwits aastat. "Seal Teie ju olete!" hüüdis Carpentaria.

"Just nii, sir."

"Kus aga wiibisite Teie, kui mr. Flam siin oli?"

"Tegin, mis Teie mulle käskisite, sir," kostis Wiggins täitsa rahulikult. Wiggins polnud sugugi mõni mr. Gloucester.

"Mis see siis oli?" küsis Carpentaria hämmastamult.

"Teie kirjalik käsk muidugi, sir."

"Milline kirjalik käsk?"

Wiggins tõmbas mingisuguse kortsus paberi taskust ja ulatas selle Carpentariale. See luges: "Tulge wiibimata minu büroosse; kui mind seal ei ole, siis oodake. Looja asub seniks Teie kohale. C. Carpentaria."

"Oh," ütles Carpentaria, "ja kes andis Teile selle paberi?"

"Keegi suudanlane, sir."

"Milline suudanlane?"

"Seda ma ei tea; leian, et nad kõik on ükssteise sarnased."

"Ja Teie pole weel mõttele tulnud, et see teade on mõltsitud?"

"Ei, sir. Kuidas peaksingi?"

"Teile ei tulnud see mõte pähe," jatkas Carpentaria, "et ma parajasti oma kontserti juhatajin ja seepärast mitte oma büroos ei saanud wiibida."

"Ma ei tea midagi mingisugusest kontserdist, sir. Olen siin uksewaht."

"Ei tea midagi minu kontserdist," kisendas Carpentaria. Siis jäi ta rahulikult. "Mr. Flam tuli enne, kui Teile suudanlane sedeli oli toonud?"

"Jah, sir, aga ainult paar sekundit enne seda. Ta oli parajasti läinud, kui suudanlane tuli. Näakisin siin selle autojuhiga, mis siin uske taga seisis."

"Nii. Siin oli üks auto."

"Just nii. Üks neist linnaautomobiilidest, Nr. 28. Ta pidi raha ära wiima."

"Süwa. Kes oli juht? Kes tunnete ta nime?"

"Ujun, et ta nimi on Pratt, sir."

"Ja kohe sellejärgi lahkusite Teie siit, et mind mu büroos oodata, ja siis?"

"Siis läks mulle ootamine igawaks, ja ma tulin jia tagasi."

"Süwa," ütles Carpentaria, "mr. Gloucester, garaash on meie lähem siht."

Linna suur garaash asus põhjässekäigu lähedal. Ka siin oli walwur wäljas, kes istus wäikeses katusealuses suurte puunste kõrwal.

"Tahaksin teada, kas auto nr. 28 on koju jõudnud," küsis Carpentaria.

"Just nii," oli wastus, "kakskümmend minutit tagasi."

"Kas olete teda näinud?"

"Muidugi," ütles walwur.

"Kes juhtis seda autot?"

"Bole tähele pannud, sir."

"Siis näidake meile auto ette."

Nad astusid garaashi awarasse ruumi, paar inimest puhastas autosid, auto nr. 28 seisib oma kohal. Tal oli umbes wäike kumise poliitiseitõlla wäljumis, ainult oli ta palju wähem. Carpentaria nägi, et rattad olid mustad. "Wwage auto," ütles ta.

Wõti oli kohal, ja auto sifemus usaldati laterna walguse hoolets. Üksna murgas mõis tähele panna mingisugust liigete ja riiete pun-dart.

"Minge sisse," ütles Carpentaria, "ja waadake järgi, mis seal on."

Järgmisel filmapilgul tõmmati kaks uimas-tatud meest wälja. Üks oli Spats'i nimeline suudanlane, kes oli olnud Flam'i ihukaitsja, teine aga kandis linna-autojuhtide mündrit.

"Kes see on?" küsis Carpentaria.

"Ta on peaaegu Pratt, kes harilikult seda autot juhib, sir," wastas walwur.

Kõik teenijad olid aegamisi nende ümber koondunud.

22. Carpentaria — salapolitseinik.

"Seletage nüüd mulle lahkesti, nii täsmaliskelt kui iganes mõite, millised asjaolud Teid juundisid mõinu oma auto üle kaotama," ütles Carpentaria kindla häälega autojuht Pratt'ile.

Carpentaria oli lasknud Pratt'i ja suudan-lase wiia linna südamet, kus keegi apteeker ja

dr. Rivers nad peagi ühisel jõul wabastafid sellest narfootilisest wahendist, mis neile silmanähtawalt kehasse oli toimetatud. Rivers seletas, et, niipalju kui tema wõib otustada, on see wahend floraalhüdraat, mis mõjub tugewamini kui morfiim, kuna ta eriti mõjutab südametegewust; igatahes olla ta aga sootu wahem kahjulik muude keha funktsioonide peale. Arsti-perfonaali tegewuse lõpul oli Carpentaria neile wiisakalt teatavaks teinud, et ta nende kauema wiibimise peale kohal kuigi suurt rõhku ei pane. See oli teade, mis doaktori üllatas, sest kuna ta ühte Carpentaria saladust tundis, uskus ta oma nooruseladuses, et ka kõik teised saladused tulewad temale awalikuks teha. Kolm inimest, kaks walget ja üks etioplane, olid nüüd üksi toas.

„Jah, sir,“ ütles Bratt, ilus ja jutukas mees, kes salapärase draama peategelasena awaldas teatud uhkust, „see oli nii: pärast seda kui olin klaasi tühjendanud —“

„Mida Teie siis jöite?“ küsis Carpentaria terawalt.

„Ühe klaasi, mille andis mulle teine autojuht, sir.“

„Milline teine autojuht?“

„Teine autojuht tuli sõites minu juure, sir.“

„Tinnamundris?“

„Jah, sir.“

„Kes see oli? Kuidas oli ta nimi?“

„Pole aimugi, sir. Ta näis mulle tuttam olemat, aga ma ei saanud ta nime hästi mäletada. Küsisin temalt, mis ta nimi on, ja ta ütles: Ara ole ometi naljakas, Bratt, sul on nähtawasti üleliigset auru peas?“

„Oli see nii?“

„Sugugi mitte, sir, sugugi mitte. Oli teinud kaks sõitu täis laaditud kõllaga pank; järgmine pidi olema wiimane —“

„Ja Teie polnud mitte midagi joonud?“

„Ei masha kõneldagi, sir. Klaasi pertweini, kui tulin esimene kord tagasi, ja poole liitrit õlut, see wõis ka olla kolmweerand, teine kord.“

„See oli tõepoolest kõik?“

„Jah, härra, peale tilgakese wisky, mida igauks meie seast kannab pudelis ligi.“

„Kuidas tuli see teisele autojuhile meele, et ta Teile midagi juna andis? Oli tal mõni waat ligi wõi midagi muud sarnast?“

„Ei, sir. Ainult üks pudel. Igal autojuhil on oma pudel. See on tarwilik, sir. Meie elukutse on wäga külm, sir. Ja Teie ehk mäletate, et tänane õö pole sugugi palaw.“

„Mis ta siis ütles? On Teil siis harju — usfeks, et lafete enese wõdraste inimeste poolt

jooma kutsuda, inimeste poolt, kelle nimegi Teie ei tea?“

„See oli ametiwend, sir, ja ta kandis mundrit. Ja peale selle ütles ta, tal olla midagi täitsa uut ja südanfaraastawat kaasas, mis praegu alles Madeiral päralt jöubnud. See asi olla nii hea, et isegi keset talwe olla inimesel kaks tundi jöe.“

„Meie ei ole aga keset talwe.“

„Ei, sir, aga kuna südamerohi parajasti käepärast oli, siis arwasin ma, et peaksin teida proowima.“

„Ja kui teida proowinud olite?“

„Tundsin enesel kolossaalselt hea olemat, sir. Ma ei ole enesel kunagi varema tunnud olemat, ja ma sõnusin endanissi: tahan enesele selle südamerohu nime ja firma üles tähendada, et mitte unustada. Nii ütlesin siis: „Sina, „Nimetu,“ selle all mõtlejin ma teist autojuhti, „ja see kraam, kus kohalt on ta pärit, enne kui seda unustan?“ Tähtsin parajasti pliatsi taskust wõtta, et kõike üles kirjutada, kui mul enam nii hea ei olnud ja pliats mu käest kufkus.“

„Kas istusite tüüri juures?“

„Just nii, sir.“

„Ja see on kõik, mida Teie weel teate?“

„Kõik, — peale selle, et tundsin nagu unes, nagu oleksin tabatud liig kiire sõitmise pärast ja nagu kustutataks nüüd kõik wangla tuled, ja algaks maawärinemine.“

„Teine autojuht seisib wantri kõrwal tänawal?“

„Jah, sir.“

„Mis oli tal seljas?“

„Nagu juba ütlesin, see munder. Sinine ja walge müts, nagu see siin, ja pikk mantel.“

„Teie ei wöinud tähele panna, mis ta mantli all kandis?“

„Ei, sir.“

„Ja sina?“ pööris Carpentaria äkki juu-danlase poole. „Kas oled ka sina joonud?“

„Jah, härra.“ Spats naeratas.

„Ja pärast?“

Spats raputas ifka weel naerdes pead.

„Kas mäletate midagi?“

„Jah, härra.“

„Mida?“

„Ta arwab, et ta mitte midagi ei mäleta,“ seletas Bratt.

„Kas arwab seda?“ küsis Carpentaria.

„Jah, härra.“

„Mis põhjusel sa jöid?“

Suudanlane waatas Bratt'ile naerata-des otsa.

„Kuna Bratt jöi?“

„Jah, härra.“

„Sa käitsesid wiimafel ajal mr. Sla'mi, eks?“

„Jah, härra.“

„Kas ta sind käskis väljas oodata, kui ta siia välisväravana juure tuli ja sisse läks?“

„Jah, härra.“

„Teie võite mõlemad miina,“ ütles Carpentaria. „Pratt, tulge homme vara kell kaheksa minu juure, kui mul Teid maja peaks olema.“

„Kuulen, sir,“ ütles Pratt.

„Jah, härra,“ lausus juudanlane.

„Ei, sina mitte,“ selgitas Carpentaria.

„Jah, härra.“

„Silmapiik,“ ütles Carpentaria etiooplasele.

„Kas mr. Slam mõi keegi teire on andnud sulle mingisuguse fedeli, mille ja pidid andma siinsele ukselawurile?“ Suudanlane raputas oma uhket, kaunis armastusväärset pead.

„Mis? kisedas Pratt imestades, „kas ja ei toonud Wiggins'ile fedeli, läksid siis ära ja tulid kohe jälle tagasi?“

Suudanlane raputas teist korda pead.

„Siis oli siin faks niisugust poisji,“ ütles Pratt Carpentariale, „sest see poisj siin ei waleta.“

„Mul wend olema,“ ütles juudanlane, „just minu sarnane.“

„Kus on su wend?“

Suudanlane raputas pead.

„Aafrikatülas?“

„Jah, härra.“

„Mine ja too ta siia,“ käskis Carpentaria.

Kohe selle järgi oli ta ihuüksi suures toas, ta tahtis politseisse minna — paar politseinikku oli alati limas wahikorral —, loo ära jutustada ja siis kõik tarwilikud sammud teiste hooleks usaldada. Aga siis ärritas teda kummaline awatus, mis warjab iga saladust ja ta otsustas ilma iga kutsepolitseilise abita selgitada Slam'i kadumissoo üfiskasjad ja asjaolud. Ta ei uskunud sugugi, et Slam surinud on Palju rohkem pidas ta ta kadumist wabatahtlikuks; kuigi selle teooria wastu rääkisid mr. Gloucester'i ja pangaametniku kogemused.

Ta awas ukse ja läks wälja. Wiggins seisis omal kohal; ta awaldas une pealt tabatu liialdatud walwsust.

„Midagi juhtunud, Wiggins?“

„Ei, sir. Mitte midagi.“

„Olen pea jälle tagasi. Kui juudanlane tuleb, siis jätke ta siia.“

„Wäga hea, härra.“

Carpentaria põbris mahajäetud peatänawale. Wiimane külastaja, tugew M. M. K. U. noormees oli lahkunud; elu ainjateks märkideks laial tänawal olid üks lambisüütaja, kes elekt-

rilampide rikke korraks üles seatud gaasilampe kustutas, ja üks tänawapühkija, kes askeldas mingisuguse keerulise, kahe hobusega wanfri kallal. Kell näituspaleetornis näitas 30 minutit pärast politseitundi. Kuu piilus üle idapoolsete katuste.

Carpentaria läks garaaashi poole; ta ei pääsenud sugugi mitte raskusteta sisse, sest keegi asutus oli juba kinni. Ta käskis tule süüdata. Ta tahtis autot lähemalt ülewaadata. Wastaw auto tuli keset garaaashi toimetada, elektrivalgustuse jära kätte. Keegi unine ametnik lonkis garaaashi sapis ringi.

„Wõtte mõni redel ja waadake järgi, kas seal on midagi katufel,“ osutas Carpentaria auto katufele, „rehwid mõi fastid mõi midagi muud?“

„Minult see, sir,“ wastas ametnik, pärast seda, kui ta üles oli roninud ja seal limanundri mantli ja mütsi päewawalgele oli toonud.

„Nii on see ometi —,“ hüüdis Carpentaria, ja üks mõte turgatas talle pähe.

„Kas on wärawawaht juba woodis?“ küsis ta.

„Krust nii, sir.“

„Aratage ta üles ja ütlege talle, et ma temaga rääkida tahan.“

Kuna Carpentaria wärawawahti ootas, uuris ta tähelepanelikult läbi kõik wanfri ratad, mis teda juba efinene ford — kui ta neid näinud oli — olid juhtunud teatud mõtte peale. Siis ilmus wärawawaht — mitte just nii wärste ja elurõõmus, nagu seda peab olema üks hea wärawawaht.

„Keegi ei saa siia garaaashi tulla, ilma et Teie teda märkajite?“ küsis Carpentaria.

„Ei keegi, sir,“ ütles wärawawaht kindlalt.

„Aga wäljaminejaid ei pane Teie mitte nii terawalt tähele?“

„Muidugi mitte, sir. Nad wõiwad aimult wälja tulla, kui nad juba sees olid; ja kui nad sees olid, siis on kõik korras.“

„Muidugi. Katfuge nüüd meele tuletada. Kas wähe aega pärast selle auto tagajitulekut lahkus garaaashist keegi isik, kes Teile wähe wõõras näis?“

„Seda ei tea ma enam, sir. Waadake —“

„Wäga hea; saan aru ja ma ei tee Teile mingisuguseid etteheiteid. Teie teooria pole küll mitte wigadeta, aga ta on inimlik. Kas mäletate ehk, et siit lahkus keegi hallide juustega mees?“

„Döpoolest, sir — usun, jah.“

„Kas olete kindel?“

„Oh ei, sir — mitte kindel. Aga mul on midagi nagu ähmast meeles . . .“

„Silmitsige neid rattaid,“ katkestas teda Carpentaria, „nad on täitsa javiised, efs?“

„Jah, muidugi.“

„Kus võijsid nad mustaks saada?“

„All terrasji läbisõidu juures, mis jõe ääre viib.“

„Härra wärawawaht,“ ütles Carpentaria, „Teie olete filmapaisiwalt tark. Ka mina mõtlesin sama koha peale, kus on suurepärvane sa-wipind. Aga milleks käis auto seal all?“

„Jah,“ ütles wärawawaht, „siis küsite minul-t asjata, sir.“

„Siis ei ole Teie ehk sugugi nii filmator-kawalt tark,“ ütles Carpentaria.

Ta waatas meelford tõlla siemuse üle, täs-malifelt, kuid ilma iga resultaadita. Nii lah-kus ta garaašhist ja läks safe'i juure tagasi.

Suidanlane ootas teda ukse juures; Wig-gins awaldas oma tülinorija iseloomu jälgi. Ta polnud unustanud selle käskjala näowärwi, kes talle tõi wõltsitud teate.

„Noh,“ küsis Carpentaria suudanalaselt, „kus on su wend?“ Mees raputas pead, see-ford ilma et ta oleks naeratanud.

„Kas on ta ära?“

„Jah, härra.“

„Ja keegi terwest küllast ei tea, kuhu ta on läinud?“

Spats raputas pead

„Wiggins,“ ütles Carpentaria, „on see see mees, kes sulle jedeli tõi?“

Wiggins kõhles. „Ei, sir,“ ütles ta lõpuks mõtlikult, „aga need poisid on kõik üksksteise nägu.“

„Em,“ pomises Carpentaria, „kuna siin midagi pole walwata, siis võite lahkuda, Wig-gins, ja sina ka, Spats.“

Kaks minutit hiljem sammus ta läbi Hom-mikumaacadade Themse ääre. Kui ta umbes kahesaja meetri kaugusele oli jõudnud, kuulis ta kiireid ja korratuid samme enese taga. Ta pööris äkki ümber, kuna ta käsi taskus re-wolwripära küljest kiini wõttis. Ta tahtis wa-tasele wastu astuda, see wastane oli aga Pauline Darmouths ja ei keegi muu. Nii jättis Carpentaria rewolwori tasku.

23. Sutuajamine aias.

Neiu hingeldas, nii et ta algul waemalt rääkida jaksas. Carpentaria wõis ta kiiret hin-gamist kuulda, mis kostis wahetewahel kui maha surutud muussumine; kuuwalgel eraldas ta kübara all wäga hästi neiu punetama näo ja ta saleada, peaaegu käsikwa kogu. Aga neiu filmadeilmest ei saanud ta hästi jagu. Sga-

tahes tundus talle lähemal waatlemisel, nagu oleks neiu ta peale pahane.

„Mr. Carpentaria, tahaksin Teiega paar sõna rääkida,“ ütles Pauline lõpuks tagasihoid-likult.

„Minu armas miß Dartmouths,“ wastas Carpentaria talle omasel lahkel ja wiisafal kombel, „kuulen seda wainuistujega ja olen alati Teie teenistuses; kahjatsen ainult wäga, et olete pidanud mulle järgi jooksuma.“

„Jälgisin Teid juba tüff aega,“ tähendas neiu sõbralikumas toonis: nähtawasti oli ta peale head mõju awaldanud Carpentaria üles-pidamine. „Olin algul Teie büroos, siis safe'ide juures, ja nüüd olen ma siin. Nägin Teid läbi aia minewat. Keegi ei soowinud mulle nähtawasti ütelda, kus Teie wiibite.“

„Ei?“ pomises Carpentaria ettewaatliku küsimuse. „Utelge mulle ometi, millega wõin Teid teenida?“

Neiu filmitses mehe näojooni. Sada meet-rit eemal seisis muusikaparwiljon, Carpentaria elu suurimate triumfide ssteen, ja ometi näi-sid kõik need triumfid sel hetkel tühised, kui neiu filmad ta peal wiibisid. Mulje, mida awaldas neiu isik, oli tugew. Carpentaria üt-les endale, et meel ükski naine pole talle nii otša waadanud. Selles pilgus ei leidunud imetlust, ei eelarwamisi, ei poolt ega wastu; selles peitus waid ausalt ja awameelselt krii-tiline küsimus.

Loodan, et selle proowi hästi wälja kan-natan, mõtles mees; ja mehe hing wormis alateadlikku soowi, et see neiu peab temast head mõtlema, teda imetlema, armastama ja aus-tama. Ta tundis, et see neiu peab olema tasu kõige selle eest, mida ta oma 40. aasta joosul on kannatanud; neist külmist filmist peab ta armastuse leidma. Ühe sõnaga: see neiu wai-mustas ja ärritas teda. Carpentaria teadis wähe sellest, et see neiu teda juba esimesest õhtust saadik on imetlenud, nagu iga teinegi naine oma kangelast. „Keegi ei ole ometi haige, nii arwan ma,“ ütles ta siis hea õime peale.

Neiu ei pannud seda lauset lähese, waid ütles: „Mr. Carpentaria, mida olete Teie tei-nud minu tädipoja Flam'iga?“

„Mis?“ hüüdis mees, sest teda häämastas küsimus, kui ka selle asetamise kindel ja jahe wiis.

„Teie kuulsite ometi, mis ma ütlesin,“ kos-tis neiu, „mida olete Teie teinud mu tädipoja Flam'iga? Kus ta on?“

„Miß Dartmouths, kas usute siis ühe aiu-sagi filmapilgu, et ma tean, kus Teie tädipoeg Flam wiibib? Tahaksin ise teada, kus ta wiibib, ja praegu just otsingi teda. Ma ei teadnud seda

igatahes mitte, et ta kadumise tõsiasi juba teada on. Sooviisin, et seda peetafsse võimalikult salajas. Mina — —

"Ei, ei" katkestas neiu jutu, "lootsin, et Teie olete minu vastu awameelne. Teie nägu näis mulle awalik ja aus, mr. Carpentaria, ja seepärast tulim ma Teie juure. Olen parajasti Teie maese õe juurest tulnud; ta on meeleheitel ja on mulle kõik jutustanud."

Carpentaria ei wastanud kohe. Lõpuks korvas ta: "On Teile jutustanud? Mida öieti? Teie ja Juliette olete õige pea headeks sõpradeks saanud?"

"See on võimalik," ütles Pauline awameelselt. "Olen Teie õde kolm korda kohanud, kuid õnnetuse päemadel peame meie, naised, alati hästi kokkuhoidma. Missis d'Uwrey ja mina elame üks ükste vastu: mis on loomulikum, kui et ma teda täna õhtul külastasin? Ja kuna ma ta eest leidisin ahastamas seisukorras, mis oli siis loomulikum, kui et ma küsisin, mis tal wiga on? Ja mis oli edasi loomulikum? Et ta mulle kõik usaldas, sest et ta teab, et tal siin pole sõbramaasid, ja et ta ometi wajab tunginawalt sõprust?"

"Kinnitan Teile, missis Dartmouths," ütles Carpentaria, "et mul pole aimugi oma õe ahastusest, nagu Teie seda nimetate. Mis ta siis Teile ütles?"

"Ta kõneles oma kihluses minu tädipoja Flam'iga, millega Teie nõus pole olnud."

"Wabandage, kuid kihlust pole olnudki," ütles Carpentaria.

"Wabandage," ütles Pauline, "kihlus on olnud, kuna mu tädipoeg ja Teie poolõde ta siiski ära on pidanud. Kas on olemas kuski kaht inimest, kes nii kihluse jaoks sobiksid, kui need kaks, kellest räägime?"

Neiu fergitas lõuga.

"Hüwa," ütles Carpentaria, "oletame, et kihlus maksab."

"Nad pidid homme abielluma," tähendas Pauline rahulikult.

"Homme?!" hüüdis Carpentaria üllatawalt. "Salaja?"

"Miks teete nii, nagu oleksite üllatatud? Salajase abiellumiseni wiis neid Teie "ei", sest Teie õde tunneb Teie ees hirmu."

"Ja kuna Teie tädipoeg kadunud on, siis ei saa nad homme abielluda," pomises Carpentaria. "Sellest siis nure."

"Miks olete ometi tarwitusele wõtnud nii kaugeleulatamad, julmad ja nii ägedad abi nõud?" ütles Pauline etteheitwalt. "Saan wäga hästi aru, et Teilt, kui suurelt kunstnikult, on wõimatu loota, et Teie end teiste harilikfude inimeste moodi ülemal peaksite; mõis-

tan, et Teie teete kummaliski ja originaalseid asju; jaan aru, et Teie ei käsi seadusest ja ajetate enese ise igasugu hädaõhtude kätte. Aga ma ei jassa mõista, kuidas wõite Teie ometi olla seewõrra julm oma õe vastu ja kuidas wõite Teie ometi oma enesewalitsuse nii kaotada, et mitte mr. Flam'i minema."

Neiu põsed olid hõõguma löönud.

"Wiin minema," pomises Carpentaria. Siis naeris ta waljusti, kõlawalt ja wabastawalt, nagu see ta kومه oli. Ta naer kõlas läbi mahajäetud aedade.

"Juliette usub, et ma ta kihlatu wägiwaldselt kõrwale olen toimetanud?"

"Muidugi usub ta seda," lausus Pauline. "Selle üle on igasugu kuulduki liikwel. Deidatse koguni, Teie olla Flam'i tüüis tapnud."

"Õige ometi kord rahulik," ütles Carpentaria, kõhatas ja jatkas siis: "Missis Dartmouths, kas tahate mulle kord sõbralikult silma waadata!? Kinnitan Teile, et mul Teie tädipoja kadumisega midagi pistmist pole, sama wähe, kui ma teadsin Juliette'i ja tema homsest laulatusest."

Pauline waatas Carpentariale kaheldes otsa. "Teie ausõna?"

"Ei," ütles Carpentaria uhkelt, "oma ausõna ma ei anna. Kui ma kellelegi nii räägin, nagu Teile praegu siin, ja ütlen, et see nii on, siis on asi nii. Ma ei kinnita kunagi oma tõendusi ausõnaga."

"Uusun Teid," jostistas neiu ja langetas pilgu.

"Tänan," ütles Carpentaria. "Kas tahate mulle oma käe ulatada?"

Neiu tegi seda heameelega. Ja Carpentaria arwas, et see on wäga õnn ja wärisew käsi, mida ta surus.

"Kas teate," ütles ta, "et see Teie poolt sugugi armas polnud, kui mind niisuguseks metsloomaks pidasite."

"Noh," wastas neid, "wõib olla pole ma seda kunagi tõsiselt teinud." Ta naeratas julgustawalt. "Aga ma olin Teie peale pahane, et Teie seewõrra selle abielu vastu olite. Teie ei salga ometi, et see nii oli?"

"Ei," ütles Carpentaria. "Ma ei salga seda."

"Ja Teie põhjused?"

"Ma ei wõiks neid mr. Flam'i täditütrelle mitte nimetada," kostis mees, "ja ehk ei ole nad praegu ka mitte enam nii raske kaaluga, kui ennisi. Gattan peaaegu uskuma, et olen Teie tädipoega peaaegu sama walel alusel kahtlustanud, kui Teie praegu mind. Aga ma wõin Teile ikkagi kinnitada, mul olid paremad põhjused kui Teil. Oo, missis Dartmouths," liis

ta juure, „arwatavasti kahjatsete wäga, et Teie siia linna olete tulnud.“

„Ei kunagi,“ ütles neiu kindlalt.

„See on Teie poolt wäga armas,“ tähendas Carpentaria.

„Läheme wiist weidi kõrwale oma jutuskelu esemeist,“ ütles neiu muutunud häälega. „Jät-
sin Teie õe maha wäga ahastawas meeleolus. Kui Teil midagi tegu pole mu tädipoja Flam'i kadumise-
ga, kes see siis mõiks olla?“

„Ehk on ta wabatahtlikult kadunud?“ arwas Carpentaria.

„Wõimatu!“ kostis neiu.

„Seda usun ma ise ka,“ oli Carpentaria nõus. „Mugul kalduisin ma arwamisele, et ta etendab mingisugust komöödiat, et end wõimalikult efektilt nägematuks muuta. Aga tõepoolest areneb komöödia liig lataldajeks, et weel komöödia olla. Ehk on see komöödia juba praegu tragöödiaks kujunenud.“

„Ja keda Teie kahtlustate?“ küsis Pauline kärtsitult.

„Teie asemel,“ oli Carpentaria kummaline wastus, „küsitaksin ma teateid omalt õelt Rosie'lt.“

„Rosie?“

„Rosie.“

„Mr. Carpentaria, Jumala pärast, mida Teie siis õige arwate?“

„Arwan, et Teie õde arwatavasti midagi sellest asjast teab. Kus wiibib ta praegu?“

„Ta walwab mrs. Flam'i juures rawitseja asemel.“

„Selle juures kahtlen ma wäga,“ ütles Carpentaria kindlalt.

„Aga ma nägin teda seal.“

„See on wõimalik,“ ütles Carpentaria „Aga ma kahtlen, kas ta weel seal on.“

„Lõpuks pean ma ju arwamisele jõudma, et olen weidi segane,“ tähendas Pauline külmalt.

„Meie kõik oleme ju enamwähem hullud.“ ütles Carpentaria, „muidu ei peaks näiteks teie õde igal õhtul läbi akna pikki jutuajamisi kellegi wäga kahtlase indiwiidiga.“

Pauline ei suutnud kujutada, nagu ei saaks ta Carpentaria jutust kas wõi osaliselt aru, sest lugu, mis esimesel õöl oli juhtunud bungalow's ja wäljaspool bungalow'd, oli tal weel selgesti mees.

„Ma ei saa täitsa — —“ algas ta kõh-
iewalt.

„Kas tahate tõendada,“ katkestas teda Carpentaria, „kas tahate tõendada, lugupeetud neiu, et Teie ei tea selle salapärase isiku külastusest mitte kui midagi?“

„Need pole mulle just teadmata,“ ütles Pauline awameelselt. „Olin seda meest ise ühel

õöl näinud ja temaga kõneleminud. Ka minu õel oli temaga jutuajamine, aga pärast seda õöd pole ma teda enam näinud, ega temast ka midagi kuulnud. — Ka Rosie mitte.“

„Kas olete selles kindel?“

„Jah, usun, et wõin seda ütelda.“

„Siis pean teile weidi rohkem awaldama.“

Carpentaria kõneles täie kindluslega. „Minul oma poolt on ka suur huwi selle isiku wastu. Selle huwi nimel olen nii mõnegi õö ülewal olnud. Ja nii on mul wõimasused konstateerida, et mitte ainult Teie saabumise õöl, waid igal õöl käinwad jutuajamised Teie õe akna all.“

„Kes ta siis on? Mida ta küll tahab?“ küsis Pauline närwilikult.

„Just selle küsimuse tahtsin ma Teile esitada,“ kostis Carpentaria.

„Mis minuise puutus, siis ei tea ma midagi.“ „Kui see mees Teiega rääkis, nagu Teie ise tõendasite, siis palus ta Teilt wiist midagi?“

„Jah, aga ma ei täitnud ta palwet.“

„Ja Teie õde? Mida tegi tema?“

„Oh, mr. Carpentaria,“ pomises Pauline, „kas tohin ma Teid uhalbada?“

„Teie teate, et te seda wõite.“

„Nüüd jutustas neiu muusta kasti loo kõigi üksikasjadega.“

„Ja siis“ — seletas Carpentaria — „on Teie õde igal õösel selle mehlega juttu edasi ajanud.“

„Ma ei saa sugugi uskuda, et Teil õigus on. Rosie ei peaks misjuguft saladust minu ees warjul.“

„Wõime seda lugu ju wäga kergesti weidi walgustada,“ lausus Carpentaria. „Läheme Teie majasse ja waatama järgi, kas on mis Rosie mrs. Flam'i toas, nagu Teie usute ja mina mitte ei usu. Ütlen Teile täitsa otsekoheselt, minu arwates on mis Rosie'lt midagi tegemist mr. Flam'i kadumissooga. Olen weendunud, tean seda koguni wäga hästi, et meie saladuslik külastaja on mr. Flam'i ühes teatud summa rahaga ära nõidunud, ei tea kuhu. Ja kuna meie saladuslik külastaja kõneleb igal õösel mis Rosie'ga, kus juures neiu seisab balkonil ja tema balkonil all — noh, siis jätan ma lõppjäreldufed juba Teie teha.“

Pauline astus sammuga tagasi. „Jah,“ ütles neiu waikselt häälega. „Läheme ja waatame järgi.“

Nad sammusid waikselt külg külje wastu läbi aedade. „Tahan siia ootama jääda,“ lausus Carpentaria, kui nad olid jõudnud bungalow' kõrwalukse juure, „Teie wõite järgi waadata, kas majas midagi erakorralist on juhtunud, ja kõigepealt, kas Teie õde weel oma kohal wiibib; ja siis tulete Teie lahkest jälle alla ja jutustate mulle kõik ära. Ma ootan.“ (Järgneb.)

Waga wale.

Inglise kirjanik C. L. Thornton.

Kui maailmas puuduksid peeglid ja mehed, ma ei teaks mitte, et olen väga ilus. Nüüd aga tean ma seda. Wastasel puhul oleksin ju narr. Ma ei ole sugugi uhke. Mille peale ka? Sest minu teene see ei ole, et selline wälja näen. Tähendab, ma tunnistan waid tõtt, kui ütlen, et olen väga ilus.

Aga nüüd asja juure. 1923. aasta kewadel oli mul kaunis raske influentsa, ja et ennast kosutada, läksin tädi Anna juure, kes oma õetütre Eleonore seltsis Suffolkis üksikus Wenhami külas elas.

Mul oli Eleonore weel meeles kui ebagratiöös kooliplika, kui ta suure hulga kiituskirjadega koolist lahkus. Nüüd kandis ta juukseid siledalt üle pea soetuna ja terawal ninal kuldraamidega prille ning oli wäikeses laenu-raamatukogus alaline külastaja. Teda peeti waimukaks. Aga seda ta ei olnud. Ta oli ainult palju õppinud, ja see on ometi suur wahe, eks? Et ta tädi Annaga mitte just heas wahekorras ei seisnud, seda ei wõi just laita. Sest tädi Anna oleks isegi mõne peaingli wõinud meeleheitele saata. Ta rääkis waid oma kanadest, kui palju need munesid wõi ei munenud. Aga Eleonore ei saanud ka minu seltsis wiibides soojemaks. Ta oli tusane ja silmitses laitwalt minu lainelisi juukseid ja mu oranshiwäriwulist jumperit.

Ja selle tusase tuju ja kadedate pilkude põhjus?

Oli Alban; aga et Albani isa õpetaja oli, siis ei tohi selle nime pärast temale etteheiteid teha.

Awalikult ütelda, mina pole selleks vähematki teinud, et Albani tähelepanu enese peale tõmmata. Ennem tegin selle wastandit. Juba teda tundma õppides leidsin ma, et ta erakordselt armas inimene oli, et Eleonore temasse hirmsasti oli armunud, et Alban neiu teadmisi heatahtlikult tunnustas ja et ta oma ilusaid sinisilmi minult ei jaksanud kõrwale pöörda. Minul oli wae-sest Eleonorest nii kahju, et Albani wastu peaaegu wiisakuseta olin ja nii-

pea kui ta meid külastas, tädi Anna seltsis kanalauta läksin, et paar üksi wõiks jääda. Kuid Eleonore külma näo järele otsustades ei paistnud nende neljasilma all olekutel iial mingisugust tagajärge olemat.

„Alban oli täna nii waikne,“ ütles siis tädi Anna harilikult pärast Albani lahkumist, millele Eleonore siis alati nipsakalt wastas:

„Tema töötab suure kirjatöö kallal ja see waldab kõik ta mõtted.“

Warsti selle järele sain ma Albanilt kirja, milles ta mulle muu seas kirjutas, et kõik ta unistused waid minu ümber keerlewad, ja nii edasi sellel toredal meelitusetoonil. Eleonore aga läks näost roheliseks ja kollaseks, kui ta einelaual seda kirja minu taldreku kõrwal nägi, ja lähemal päewil rääkis ta minuga weel waewalt mõne sõna. See oli hirmus.

Lühidalt: ma armusin Albanisse. Taewas teab, miks? Wõimalik, et see oli ta silmade liigutaw pilk, wõi ta arglik tagasihoid, wõi sügaw austus, mida ta mulle näitas. Üks ta kõik, kindel on ainult, ma armusin temasse.

Wõin wanduda, et Alban Eleonorest iial midagi polnud wälja teinud. Temale oli Eleonore waid paar kõrwu, mis tähelepanelikult kuulasid, kui tema enesest wõi oma tööst kõneles. Ta töötas nimelt mingisuguse kirikuloo wõi sarnase raamatu kallal. Muidu oli Eleonore kaljukindlalt weendunud, et mina Albani temalt olin salakawalusega enesele õngitsenud. Ma ei katsunudki enast puhtaks pesta, sest esiteks ei oleks ta mind uskunud ja siis, kas ei olnud sellele wae-sele hingele parem mind walekassiks arwata, kui lohutamatu teadmine, et Alban teda üldse polnud tahtnud?

Meie abiellusime juulikuul. See oli meist muidugi suur lollus, sest Albanil oli waid väga wäike sissetulek ja ka see oli weel väga kahtlane, kas ta oma kirikuloole üldse kirjastajat leidis. Aga meil oli väga südamlük majakene ja me olime ühe aasta, oh, nii õnnelikud!

Mitte, nagu oleksin ma maaelu eriti armastanud, aga ma armastasin Albani. Tema oli nii õrn, nii armas, hellitas mind, kui mul peawalu oli wõi kui ma toolid tagakülgi tolmust ei wiitsinud puhastada. Usun, et enam jagu ilusaid naisi aasta aega sellist head elu wälja kannatawad, eriti kui nende austaja wälja näeb, nagu noor Kalewipoeg ja wiisakas on kui laps. Pärast seda aastat aga, arwan ma, tuleb naisele, i l u s a l e naisele, lust harilikude surelikkude hulka minna, kus leidub ka jazzmuusikat ja cocktaile. Minule aga seda teist aastat ei tulnudki. Mu waene, hea Alban suri just aasta pärast meie pulmapäewa kopsupõletiku.

See oli mulle raskeks löögiks, ometi, kui ma Eleonore kirjaliku kaastundeawalduse olin läbi lugenud, ei suutnud ma tagasi hoida waikset naeratust. Sest ridade wahelt lugesin ma umbes järgmist: Oleks ta minu kosinud ühe niisuguse liblikalaadilise, tantsuhimulise poisipea asemel kui sina, ta elaks wististi weel praegu. Sina oled ta häbematuult hooletusse jätnud ja teistega tiiwu ripsutanud.

Waene Eleonore!

Aasta peale Albani surma õppisin ma tundma Jerry Carewi. Jerry mind ei hellitanud. Tema oli tugew, lihtne, rõõmus poiss, kel terve kodune mõistus ja kes elu nii wõttis, kuidas ta tuli; waimurikas ta ei olnud. Mina polnud temale mitte ainult ilus idol, waid olin talle inimene, kes koosneb lihast ja werest, ja see oli mulle wärskendaw!

Mu waene Alban oli kurbusest kirjastajate järjekindluse üle, millega nad ta raamatu kirjastamise tagasi lükkasid, spekuleerima hakanud, mille tagajärg oli, et mulle aastaks waewalt paarsada naela üle jäid. Jerry, ametnik Foreign Office's, sai ainult oma wäikese palga. Nii siis polnud seisukord sugugi roosiline, aga me kihlasime endid ometi.

Warsti pärast kihlust kuulsin, et täditütar Eleonore tädi Janelt suure waranduse pärinud. See tädi Jane, keda ma siia maani pole nimetanud, sest et me üksteist ei sallinud, oli kardetaw wanatüdruk, kes kõiki mehi wihkas ja kellest räägiti, et ta ammumöödunud ajal, kui naistel weel hääleõigust ei olnud, kord Piccadillys ministrite esimehe

auto ette karanud. (Ta jäänud wigastamata, kuid auto saanud raskesti wiga.) Eleonorest oli ta alati lugu pidanud. Mul oli ka hea meel, et ta Eleonorele oma raha oli pärandanud, sest tädi Anna oli surnud ja waene neiu elas nüüd üksi igawas külas. Muidugi, pisut kadedust oli ka selle juures. Mõeldagu: 5000 naela aastas Eleonorele ja Jerry ning minul oli waewalt 600 naela.

Aga selle asemel, et Wenhamist lahkuda, reisida wõi midagi muud mõistlikku teha, ostis Eleonore maja ära ja puges sellesse nagu tuum pähklakoore. Nädala lõpul sõltsin ma sinna Albani perekonda pühapäewa mööda saatma; need on nimelt wäga toredad inimesed, kes seda sugugi ei näe olewat pieteedi puuduse, et ma weel kord kawatsesin abielluda; sel puhul kawatsesin ka Eleonoret waatama minna.

Teel tema juure tuli mulle tore mõte. Oli ju tõesti ülekohus, et ta oma ilutu oleku pärast pidi elama nii üksikut elu. Paljud usuwad, et looduselt wõorasemalikult warustatud neiud on tundmusetud ja teadwuseta oma soost. Kuid just neil on sellest enam teadmist kui aimatakse. Minul, minul oli Alban, mul saab olema Jerry ja mispärast? Et ilus olen! Sellepärast mõtlesin hoolega järele, kuidas ma Eleonore saaksin teisele eluwiisile juhtida, ilma et see mul palju maksaks.

Muidugi wõttis ta minu wastu wäga külmalt ja mulle paistis, et ta oli palju rõhutum ja kinnisem kui iial enne; tema suunurkade ümber seisis wõru, mis omane on kõigile naistele, kes ei leia meest, kes neile ütleks: „sind armastan ma igawestil!“ Me istusime tumedasti warustatud elutoas ja Eleonor töötas pleekimata kalikost mingisugusele paganamisjonile riideid; tunnistan häbelikult, et mina juba meelsamini jääksin paganaks, aga Crêpe de Chine'is.

„Eleonore, pean. . . pean sulle midagi ütleva. Oleksin pidanud sinuga juba ennem rääkima, aga. . . aga mul polnud julgust... Nimelt Albani asjus...“

Ta laskis töö sülle langeda ja ma nägin, kuidas weri talle põskedesse tõusis.

„Mina ei tahaks sellest parem rääkida,“ ütles ta tõrjudes.

"Aga see on midagi, mida ma pean ütleva," vastasin mina ja wõlusin oma häälede wärina, mida juba teel olin harjutanud. "Tean, sina usud, et ma oma edewuse abil Albani ennast panin armastama. Ei, seda ma tõesti ei teinud. Ka ei ole sellest nüüd juttu, waid ma tahan sulle ütelda järgmist: Alban eksis minuga abielludes. Tema ei ole mind kunagi õieti armastanud. . . See oli waid minu wälimus, mis teda köitis, muud midagi. . . Tema armastus kuulus sulle. . . Sina ja tema, teil olid ühised waimlised huwid. Sina oleksid teda wõinud ta töös aidata. Tõepoolest on ta ikka ainult sind armastanud!"

Ustagu mind, mul polnud kerge seda ütelda, Pidin enne täitsa seedimatu portsjoni enesearmastust alla neelama, kuid tasu tuli kohe: see selgus kohe Eleonore näost. Iial ei oleks ma wõinud uskuda, et inimese näoilme ja wälimus nii ruttu wõib muutuda.

Ta laskis ühele inimesesööjale määratud püksid langeda ja pani käed kokku.

"On see tõsi? Tema on ütelnud, et ta oleks pidanud minuga abielluma? On ta seda tõesti ütelnud?"

"Jah, enam kui kord. Meil oli alati palju tüli. Tead, minule oli ta waimustus wanade kirikuisade wastu lihtsalt arusaamatu. Mina ei jaganud ta kalduwusi. Ja siis tunnistas ta mulle, et ainult sind armastab."

Hetke aega walitses waikus; minu pea wajus norgu ja ma mõtlesin järele, kuidas Alban oli armastanud mind toolile istuma panna ja siis oma pea minu sülle oli pannud. Temale polnud iial meeldegi tulnud mulle kirikuisadest jutustada. Otse selle wastu sosistas ta mulle tuhat lollust minu juuste, silmade jne. üle kõrwu.

Eleonore tõusis. Tema ei olnud enam endine kibestunud neiu, kes pea raamatutarkusega täis toppinud ja nüüd neegrilastele aluspesu õmbles, waid ta oli korruga saanud naiseks, kellelt abikaas rööwitud. Mina aga, mina polnud enam see isik, kes temalt mehe warastanud, mina olin selle mehe mõrtsukas. See oli minu kuritegeline kergemeel, mis Albani hauda saatnud. Ja ligi kaks aastat olin ma talle salanud, et Alban waid teda armastanud, nii siis olin ma

waletaja! (See oli õige. Teatud suhtes olin tõesti waletanud.)

"Kui mõtlen, et ma sellest iial midagi teada ei saanud." tuli Eleonore suust hüüte ja ta silmad särasid iseäralise hiilgega. "Ta ei kirjutanud mulle iialgi. . . mitte mu sünnipäewakski!"

"Oh, ta tahtis seda küll teha, aga mina. . . , mina tegin sellist kära. . ."

"Kui inetu oli see sinu poolt," sosistas tema, "kui inetu!"

"Mõistan, ja tean, et seda sulle juba ammu oleksin pidanud ütleva, aga mul oli nii wäga häbi."

Tundsin, et pidin edasi waletama, nähes, millise tulemuse olinsaawutanud.

"Eleonore, kui ta suri, siis. . . , siis sosistas ta weel kord sinu nime!"

"Tegi ta seda? Tegi ta seda tõesti?"

"See oli mulle nii walus. . . Ma ei jaksanud seda sulle ütelda."

"Kui hirmus sinu poolt!"

"Tean, tean. Palun, anna andeks!"

Katsin näo kättega. Igatahes targem tegu, mis wõisin teha.

Nüüd hüüdis Eleonore pühalikus õndsuses:

"Tema oli siis tõesti minu oma, kuigi ta oli sinuga abielus."

"Jah, oli sinu oma!"

"Ja ma wõin alati temale mõtelda, unistada, nagu oleks ta kuulunud mulle. . ."

Ta oli õnnelik, et wõis temast nüüd unistada, see waene, armunäljane neiu! Ma mõtlesin Jerry päewitanud, rõõmsale näole ja ta tugewatele käewartele.

"Eleonore," ütlesin ma, "katsu mulle andeks anda ja kõige pealt, ära sellest kellelegi midagi lausu."

Ta oli nagu mingisuguses unistus- seisukorras. Wiimaks ärgates olid ta silmad täis pisaraid ja peaaegu õrnasti ütles ta:

"Tahan seda katsuda. See wõis ju walus olla, mulle seda ütelda. Nüüd oled kõik jälle heaks teinud. Loodan, et sa Jerryga kindlasti õnnelikuks saad. Tema sobib sulle ka palju paremini kui minu waene Alban."

Tema Alban! Milline pilge! Iial ei nimetanud Alban mulle meie abielu kestes tema nime.

Ma pidin jääma söögiajaks. Me jõime wahuweini — nagu ta ütles — minu ja Jerry terwiseks, kuid ma olin weendunud, et ta salamahiti midagi

hoopis teist pühitses. Ta oli lõbus ja jutukas ning jutustas kõiksugu lugusid pühapäewakoolist. Üldse, ta oli lihtsalt suurepärane oma õhetawate põskedega ja särawate silmadega! Minu wastu ilmutas ta kaastunnet, jah, kaastunnet! Tema silmis polnud ma mitte enam waletaja ja petja, waid olin kahetsemiswäärt olewus, keda Alban ei olnud armastanud.

Kas see polnud suurepärane?

Siis polnud ma Eleonoret enam mitu kuud näinud, kui minu sõbranna Janet, kes teda külastanud, kord ärewalt minu juurde tuli.

„Mu armas,“ puristas ta „mis on siis sündinud sinu täditütrega? Ta näib vähemalt kümme aastat olewat nooremaks muutunud Kannab ilusaid lühikesi kleite ja poisipead. Ja prillid on kadunud, mõtle, aga selle eest on tal terve topsitais puudrit ninal! Ja tema rõõmus naer! Lihtsalt mõistatuslik! Aga kuipalju ma ka waatasin, kusagil polnud mehesoost olewusest jälgegi.“

„Pole ka olemaski,“ wastasin ma ja oleksin peaaegu juurdelisanud: „On ainult ühe mehe waim.“

„Aga siin wõib ju waid mehest juttu olla,“ ütles tema.

„Ei, ole kindel, et see nii ei ole,“ kordasin ma.

„Siis pane tähele: keegi niisugune ilmub warsti.“

Olin tõesti õnnelik, et minu wale Eleonorele nii head mõju awaldanud, aga just tookord oli mul enesega niipalju tegemist, et ma selle üle pikemalt järele ei mõtelnud. Nimelt oli Jerryl ja minul kindel nõu abielluda, nüüpea kui korteri leidsime. Paistis aga, et me kogu Londonis sobiwat korterit ei suutnud leida, kui me just mõnesse tallisiolesse majasse ei tahtnud minna. Mna armastan hobuseid, tõesti, aga sällegipärast pidin ma Jerryle selgeks tegema, et nendega ühe katuse all elada e kõlba.

Olime wäga rõhutud helewuses.

Siis sain ma äkki Janetilt kirja:

„... Eleonor on ometi, nagu ma seda sulle juba ennustasin, mehe leidnud. See on uus abiõpetaja, wäga kena härra, umbes 50 aastat wana. Sellepärast walmista enesele pulmacleit ja jää ootama suurt pidusööki, mis koosneb paljust kalast!“

Selle eest wõlgnes ta tänu waid mulle! Kui ma heale wanale Eleonorele poleks annud pisut pipart — oma walega Albani suhtes — ei tema oleks teisiti, moodsalt riietunud ega ka frisuuri muutnud. Oma jutu läbi, et üks mees teda armastanud, istutasin ma iseteadwuse, mida tal warem ei olnud. Pehme, pelglik abiõpetaja ei oleks tänawal iial talle järele waadanud, kui ta oleks olnud endine hernehirmutus. Ja ma kujutlesin, et olen wäike patukoormaga koormatud hing, kes taewa wärawa ees pühale Peetrusele ütleb:

„Tean, et olen olnud hirmus jultunud maailmas, aga ma palun wäga, olen kord ühele ilutule, wananeuale neiule elu jälle elamiswääriseks teinud!“

Mille järele hea Peetrus mulle pead nokutab ja ütleb:

„Hea küll, astu sisse!“

Nädal hiljem sain ma Eleonorelt kirja, parajasti kui meil meie lootusetuses juba nõu oli wabatahtlikult linnast wälja Streathami elama asuda. Eleonore kirjutas:

„Kallis Niina!

Kahtlemata üllatab sind teadmine, et ma lähemal ajal Robert Martoniga abiellun. Selles ei näe ma vähematki ebatruudust mu unustamatu Albani wastu. Tahan olla Robertile abiks tema misjonitegewuses ja ta on seletanud, et mina, ükski mina teda wõiwat õnnelikuks teha. Tädi Jane testamenti järele kaotan ma kõik, kui abiellun.

Tead ju isegi, kuidas ta mehi wihkas. Kuid Robertil on enesel küllalt ja ma olen tulewiku pärast muretu. Mul on otsekohene rõõm, et see raha nüüd sulle kui lähemale pärijale langeb, sest ma tean ju, kui raske teie, Jerry ja sinu, seisukord on. Oma suures õnnes on mul ainult kahju, et ma sulle kohe andeks ei andnud, kui mulle pihtisid. Seda palun ma nüüd teha tohtida. Annan sulle. Niina, kõik südamest andeks. Kõik muu teatab sulle minu adwokaat.

Sinu ustaw täditütar Eleonore.“

Wiistuhat naela aastas!

Sel hetkel tuli Jerry uksest. Lange sin ta rinnale ja jutustasin talle kõik.

Waid üks asi teeb mulle muret: Kas ei ütle püha Peetrus kord mulle: „Oled oma palga juba saanud. Mine tagasi ja lase teised siia sisse tulla!“

Kuid siis ütlen ma jälle enesele, et ma seda ei teinud tasu eest, ja sellepärast loodan ma, et wana lahke härra mu ometi laseb läbi lipsata.

Õnnelik paar.

Bessaraabia kirjanik E. Wier-Shesnak.

Nende nimed olid Filimon ja Filimea, ja nad olid juba kaks aastat abielus. Ühe lapse olid nad juba maha matnud, ja näis, nagu oleks see kurb sündmus neid weel kõwemini kui enne üksteisega sõlminud.

Filimon oli pikk mees, alles kaks-kümmend aastat wana, mustade juustega ja mustade silmadega. Ta lonkis läbi küla, heas tujus ja kriukaid täis nagu suur poiss, wõidunud ja räbalates nagu mustlane. Sellegipärast piilusid naised ja neiud teda tihti ning ohkasid:

„Milline ilus poiss! Kui kahju, et ta on juba naisemees!“

Filimea oli aasta noorem ja teda wõidi nimetada iluduseks. Ta kaunis, hälliw kõnnak tõstis teda teiste talunaiste seast kõrgemale ja samuti ta pearäik, mis alati kubises hiilgawaist wärwest. Ta oli weripunane, sügawkollane kui apelsiin. Alati hästi sõlmitud. Ta nägu oli kaunis ja tasane nina nagu greeklannal. Aga ta ise oli molidawlanna ja tema soontes weeres ka tilgake Türgi werd. Ta suu oli ümmargune ja tumepunane ning paistis kahwatust näost eriti wälja. Aga kui ilusad olid ta silmad! Warjatud pikkadest ripsmetest, särasid nad pruunilt ja tasaselt nagu kaljukitsesilmad, läikisid nutmata pisaraist wõi igatsusest, mil polnud piiri.

Nende majakene oli külas üks wae-semaid. Sawist ja mullast ehitatud, wärwimata ja õlest katusega. Nii olid nad selle pesa pärinud mehe wanematelt ja ei mõtelnudki, et seda oleks wõidud suuremaks ehitada ning ilustada. Maja oli õieti waid köök, kus nad sõbralikult koos elasid kanadega, emakoeraga, selle nelja hellitatud kutsikaga ja siis ka walge kassiga.

Maad olid nad pärinud rohkem, kui seda oli mõnel teisel talunikul, aga seda hariti waid õige pealiskaudselt, mispärast ta ka wähe saaki andis, mis neid südamest kurwastas.

Nad armastasid üksteist kirjeldamatu kirega.

Tundide kaupa wõisid nad lamada oma majaukse ees liiwal ja üksteisele silma waadata, wahetewahel ikka jälle üksteise kätt silitades. Joobudes õnnest.

Pehmeil warasuweõhtuil, kui kuu seisis tähtedega tihedalt külwatud taewalael, kui ööbikud laulu laksutasid, jaaniussid üksteist otsisid ning püüdsid, kui üldse kogu loodus armastuses näis joo-buwat, siis jalutasid nad käsikäes rohelistel aasadel — üks süda ja üks hing! Aga ainult naabriaedade kirsipuudeni. Seal muutusid nad lõbusateks inimesteks. Pärast seda kui ta naist õrnasti kaelustanud, ronis noor mees aedadest ja hekkidest üle ja raputas oma tugewate kätega wiljaküllaseid puid. Naine seisis aia taga, ja kena oli waadata, kui osawasti ja kui suure rõõmuga ta mahapudenewaid kirsse kuuehõlma korjas, mille ta kaunilt oli üles tõstnud.

Kurjad koerad eksitasid mõnikord seda sõnatumat mängu haukumisega wõi ähwardasid isegi mehe nii kui nii juba katkiseid pükse ning naise ilusaid ümmargusi sääremarjasid. Enam muretundes mehe kui enese eest, katsus naine siis kurje koeri tasaste sõnadega rahustada. Kui see ei aidanud, siis lahkusid nad kohast, mis neile wastikuks tehti, ja rändasid koju, kuu hõbepaistel endid kosutades kirssidega, mis mõnikord ka kõik nende päewane sööming oli.

Ilma tülitawa riidest lahtiwõtmiseta ja riietumiseta heitsid nad siis kõwa, aga laia ahju peale puhkama ning puhkasid seal seni, kui neid noore päew

õrn koidupuna wõi nende majapasha „kikerikii“ unest äratas. Heameelega tegi siis noormees hommikuse jalutuskäigu üle kastepärlitest sirawa aasa, tundis rõõmu noore juurwilja kosumise üle naabriaedades, kust ta mõnikord leidis noori sukruherneid, maasikaid ja wabarnaid, mis ta siis kokku korjas ja armsamale koju wiis; mõnikord olid need ka esimesed wesi- ja suhkrumeeloonid wõi tomaadid.

Kui naisukesel seda ainult oli, siis walmistas ta mehele majakese ees kohe telliskiwi wahele tehtud raagudest tulel armastatud mamelikki (maisileiba). Mõlemad sõid siis, puhkasid ja tundsid endid olewat väga õnnelikud.

Suwi aga tõi neile ka mõned tõsised nädalad. Lõikusetööd olid wajalikud ja naabrid oleksid olnud nende wastu pahased, kui nad neid töö juures poleks aidanud. Sellepärast läksid nad ühes lõikajatega kurwalt ohates põllule. Leekiw suwepäike, mis töö juures nende selgi põletas, piinas naist pisarateni Filimon, kes tihti Filimeea poole piilus, tundis enese siis olewat hinge põhjani wapustatud ja oleks heameelega roninud üles taewawõlwile kurjategijat eemale ajama.

Ainus rõõmustaw asi sel raskel ajal oli nädalapalk, ainus kosutus wilud ööd, mis enamasti wäljas mööda saadeti. Pehmel rohul, tasakesi liikumata marjapõõsaste all, nagu oleksid need olnud palmpuud. Sirawate tähtede all linnulaulust uinutatud, üksteist kaelustades ja suudeldes ning kõige õrnemate sõnadega päewa wastikuste suhtes lohutades.

Koju minnes wõttis siis noor naine mõned noored maisikurikad kaasa, mis Filimon asjatundlikult wälja walinud, ise selle juure maisi õnneliku omaniku head saaki kadestamatult kiites.

Mees raputas ka pähklapuid, millest nad mõõdusid, ja polsterdas mahalangewate pähklatega oma särgiwarukaid ja põue nii weidralt, et naine selle üle waljusti pidi naerma. Näis nii, nagu oleks mees pealmises kehaosas raswa läinud. Soolwees keedetud küüslauguga wõietunamaites noor mais suurepärastelt. Ka pähklad, koorituna rohelistest koorest, näisid olewat üsna walmid ja maitsewad.

Filimon ei sallinud, et naine waewa nägi, parem töötas ta juba üksipäini, et

wihastawaid talunikke ja talunaisi lepitada, wõttis ta neilt kõige raskemadki tööd wastu. Walmistas neile ehituskiwe, millega nad sügisel wõisid parandada wõi laiendada oma maju, laute ja küüne. Paljajalu sõtkus ta märja sawi ja õled paksuks pudruks, täitis asjatundlikult wormi ja asetaski walmis kiwid päikese kätte ritta kuiwama. Tihti walutas ta rind raskest tööst, aga ta silmad särasid. Siis wõis ta oma Filimeale osta uue kleidi ja kirju pearätiku ning eneselegi uued püksid wõi uue särgi ning tasudalollidmaksud, mida temaltki nõuti.

Naisukene nägi heameelega sõbrannasid oma juures, kellele ta siis oma armsamat wõis ülistada. Ta kostitas neid ploomidega ja õuntega, mida ta suure osawusega meie wiljapuude okselt korjas. Nägi ta mind ennast silmitsemas, siis noogutas ta mulle lahkesti pead. Mina aga kahjatsesin, et ma pole maaler, kes teda oleks wõinud joonistada, kui ta nii imetoreda kaunidusega puuksad alla painutas. Kotikeses wiis ta meie puuwilja ka naabritele. Ma imestasin selle üle, kuulsin aga alles talwel, miks ta seda teinud. Meelespidades neid wäikseid kingitusi, wõtsid kingitusesaajad noorpaari siis lahkesti wastu, kui need mõnel karedal talwepäewal käsi käes sinna tulid, mõlemad poolkülmanud, naeratades, õrnus silmis, kust wälja waatasid nälg ja armastus.

Kostitati neid, mis alati sündis, kus iial midagi söödawat warjul oli, siis sõid nad wiisaka rahuga. Pärast söömist tõusid nad, löid ristilähe ette ja palusid, et Jumal heldeid andjaid õnnistaks.

Mees leidis talwel teenistust puuwedajana. Mitu korda päewas sõitis ta oma majauksest mööda, aga kunagi ei unustanud ta naisele koormalt sületäit raage andmast wõi naist oma juure hüüdmast. See jooksis siis kärmesti tema juure. Nad noogutasid üksteisele pead ja mees sõitis edasi, kuna naine raagudega majja kadus.

Meie kõik rõõmustasime nähes, et õrnal paaril oli soe maja, ja soowisime südamest, et nende armastuski iial ei külmeneks.

Sest keda muud nimetaksime küll, kui näidet tahame anda ja ütelda kawatseme, et üks paar nii õnnelikult üksiteisega elab, — kui Filimoni ja Filimead? —

Päästja.

Austria kirjanik M. Lucca.

Megafon hulus:
„Miss Violet ette! Warjud walguselt!
Ruttu! Operaator!“

Ilus naine hiilgawas seltskonnatoaletis wajub wäsinult tugitoolile.

Uuesti hulus megafon:

„Violet, ärge unustage! Te mängite poolilmadaami! Nii kodanlikult ei tohi Te istet wõtta! Jultunumalt, jultunumalt! Põlw põlwele panna. Peab nägema siidisukke. Nii, brawoo! Pildistamine algab!“ mõirgab lawastusjuht. Proowiti huwitawat filmi, mille nimi oli: „Sarwikuküüs“.

Ja Violet Hardy oli peaosa edustaja, Mõtiskledes wahtis ilus naine kaugele.

Niipea kui ta proowi lõpetanud ja ilusa kuupalga hoolikalt käsikotti peitnud, ruttas ta lähemasse postiosakonda, täitis maksujuhatuse suure summa peale ja kirjutas sellele alla: „Daam seltskonnast!“

— — —

Ühes toredasti warustatud kontoris südalinna sammus noor äriomanik rahutult ja murelikult edasi ja tagasi. Ta seisis kokkuwarisemise läwel. Mingisugust krediiti polnud enam saada. Kuidas suutis ta ometi oma noorele, ilusale, hellitatud naisele ütelda, et ta hukkumise läwel seisis! Et nende wõluw villa, toredaim ehtekastikene, oli tarwis ära müüa, et teenijad tulid wallandada, autod ja mööblid maha müüa! Kuis wõis sedatemasenikätelkanud Miimi mõista ning wälja kannatada!

Ta wiibis nagu harilikult oma õmblejanna juures, kus ta oma weetlewaid, tähelepanuäratawaid toalette komponeeris.

Meeleheitlikumalt, ikka meeleheitlikumalt sammus wana firma Hell & Ko. noor peremees edasi ja tagasi.

Kõige parem oleks enesele kuul pähe lasta! Aga mis sünniks siis tema jumaldatud Miimiga, kui ta temast argpüksina lahkus?

Sel hetkel astus tema kauaaastane, hallipeaga raamatupidaja kontoris.

„Härra peremees, praegu toodi siia maksujuhatuse 70.000 shillingi peale.“

Arusaamatult wahtis Kurt Hell talle otsa.

„Jah, aga Jumala pärast, kellelt siis?“

Raamatupidaja kehtas õlgu.

„Seda ma ei tea. Saatja kohal seisab waid: „Daam seltskonnast“.

„Päästetud!“ hõiskas Hell. „Aga kes wõib see olla?“

Sügawais mõtteis läks ta elutuppa. Seal wõttis teda wastu ta abikaasa, kes kandis mugawat, walget kodukleiti.

„Jumal terwitagu sind, mu kullake! Oled wist juba ammu kodus?“

„Ei, mitte wäga ammu; mul oli palju toimetusi!“

Ja proua Miimi suudles oma mehe otsaesist.

Karl oleks peaaegu kõik wälja lobi senud ja jutustanud saladuslikust rahasaadetusest, mis ta päästnud, aga siis oleks ta ju proua Miimile ka pidanud rääkima ähwardawast hukatusest, ja seda ta ometi ei tahtnud.

Lõunasöök möödus lõbusasti. Karl ei fohtinud oma ärimuredest kõnelda, sest mis taipas neist küll ta wäike, hellitatud Miimi!

Proua Miimi silmitses teda terawasti ja õnnelik naeratus ilustas ta näojooni — aimas ta ju ometi, milline päästew ingel neile oli abiks tulnud. Teadis ju see wäike, tark naine küllalt selgesti, missuguses seisukorras ta mees seisis. Kui tal korda läks oma sõbrannat, kuulsatfilminäitlejannat, nii kaugele wiia, et ta neile weel kord sama suure summa laenas, siis olid nad täielikult päästetud! Siis seisis kaubamaja Hell & Ko. krediit sama kaljukindlal alusel kui ta äiapapa ajal, kes oli olnud Wiinis omal ajal üks kõige enam lugupeetud suurkaupmeestest.

Warsti pärast õhtusööki lahkus Kurt Hall oma noorest, ilusast naisest südamliku suudlusega.

„Ela hästi, südamekene, mul on kontoris palju tööd, sina aga, kullakene, heida tunnikeseks magama, et sa wõiksid jääda neil rasketel aegadel ikka minu priskeks, weetlewaks naisukeseks!“

Schönbrunni lossipargis aga, mis oli täis särawat päikesepaistet, mõirgas filmiselti ülemlawastaja hiiglamegafoon:

„Miss Violet ette! Teine akt, kolmas stseen! Warjud walguselt! Walgustajad ette! Miss Violet, surm ja põrgu! Weel kord sama stseen! Wõtaks sarwik! Ega Te ometi ei mängi wäikekodanlist Gretcheni, waid Te mängite pahakuulsusega poolilmadaami, keda ta austajad kutsuwad „Sarwikuküüneks“, sest et ta kõik oma austajad oma õrnade roosisõrmekestega hukatusse weab! Hullemini peatemängima, wõrgutawamalt, koketsemalt! Mõistate! Nii siis: weel kord! Warjud ära! Walgustajad ette!“

Ja miss Violet nägi meeletut waewa wõimalikult jultunult mängida, nii raske kui see temale kui hästikaswatatud noorele prouale ka oli. Jah, mis teadis siis tütrekene hästihoitud majast kokettide wõimatumast olewusest!

Aga kui jälle palka makseti ja miss Violet jälle uue tsheki wõis saata sama suure summa peale kui enne kaubamaja Hell & Ko. noorele omanikule, siis säras nii õnnelik naeratus ta näol, et kõik waew ja raskus ja piin unusid.

Warsti selle järele kuulutasid kõlirkirjud kinoplakatid Wiini kõigil täwanurkadel uut filmi, mille nimi oli: „Sarwikuküüs.“ Peaosa etendajaks oli saladuslik daam, kes waid nime all „Daam seltskonnast“ esines.

Kurt Helli tähelepanu tõmbas see kuulutus kõigist ärimuredest hoolimata oma peale. Imestusega luges ta: „Daam seltskonnast“. Halloo! See oli ju mõistatuse lahendus. Nõnda nimetas ennast ju nende suurte summade saatja, kes tema ja ta Miimi oli päästnud hukumisest.

Kes oli see daam, kes nii meisterlikult oskas ennast tundmatuseloori taha peita? Isegi osaw detektiiv, kellega Kurt Hell selle lahenduse oli kohuseks teinud, polnud tagajärgi saawatunud.

Noor kaupmees põles ihast uut filmi „Sarwikuküüs“ näha saada. Juba mitu päewa warem wõttis ta enesele kino-looshi walmis.

Jõudis „Sarwikuküüne“ esietendusepäew.

„Südamekene, kas ei soowiks sa

täna kinno minna? On uus film, „Sarwikuküüs“, mis olla wäga huwitaw!“

„Läheksin sinuga hea meelega, Kurt, aga mul on nii kange peawalu, et wälja minna ei wõi!“

„Ah, kui kahju, mu südamekene! Ela hästi!“

Proua Miimi naeratas kummaliselt oma ette, et ta mees temast nii kerge südamega lahkus, ilma et nagu muidu oleks küsinud ta walude järele ja arsti kutsunud. Ei üsna külmawereliselt lahkus ta ja ruttu. Kui wäga wõis teda see film huwitada!

Põlewail silmil istus Kurt Hell wäikeses kinolooshis. Nüüd wiimaks pidi ta mõistatus lahenuma!

Põnewalt wahtis ta wärisewale lõuendile, aga see oli täitsa wõõras daam, kes esines peaosas. Tema Miimil olid ilusad blond juuksed ja „Sarwikuküünel“ oli must kräsupea. Siis aga, kolmandas aktis, mängib stseen näokat-tepeol ja seal kandis „Sarwikuküüs“ blondi Gretcheniparukat.

Kurt Helli suust tuli hele üllatusehüüe:

„Miimi! Minu Miimi!“

Püsti karata kesk etendust, wälja joosta, lähemasse autosse hüpata ja marukiirusel koju kihutada — oli mõne silmapilgu töö.

Meeletult, nagu õnnelikult plehku pannud õpilane, tormas ta oma weetlewa villa trepist üles.

„Miimi! Sina! Sina oled minu päästjal! Sa minu jumaldatud wäike naine, kuidas tulid sa ometi sellele, et filmi juure läksid!?“

Kõiki neid küsimusi puristades langes Kurt Hell põlwili sohwa ette, millel ta naine puhkas.

Südamlikult wõttis Miimi ta kaela ümbert kinni:

„Üsna lihtsalt, mu kallim. Armastaw süda näeb enam kui kümme tarka oskawad warjata. Ma aimasin, ei, teadsin, kuidas sinuga lood olid, ja mürdsin pead, kuidas sind saaksin päästa! Siis tuli mulle meelde, et ma kord aastate eest ühes filmis waid juhuslikult olin löbu pärast kaasa mänginud. Ja waata! Minu kawatsus õnnestus! Koduküpsetatud proua Miimist sai kinonäitlejanna miss Violet. Ja asi pidi õnnestuma, sest see sündis armastusest sinu wastu, mu ainus armas!“

Lilleline Gent.

H. Haljaspõld.

Julge Gent, Uhke Gent, Lilledelinn, Kunstide linn, Tekstiiltööstuse Gent, Kloostrite linn — nii on Genti nimetatud aastasadade jooksul ja kutsutakse praegugi weel.

Iseteadlik, julge ja uhke on olnud Gent. Eriti Jakob van Artevelde Gent. Krahv Louis de Nevers, saanud Prantsuse kaswatusel, toetas kunagi Prantsuse püüdeid saja-aastasest sõjast, tallas Vlaami linnade õigusi ja oli igati despoodi tüüp. Wastus ei jäänud tulemata. Rikkad Vlaami linnad, eesotsas Gent — otsustasid wastu panna, walides etteotsa poorteri (wabakodaniku) Jakob van Artevelde. Louis de Nevers püüab omale abi nõutada Prantsusmaal walitsewalt Philippe de Valois'lt. Van Artevelde peab erapooletust sõjast, kuid on peagi sunnitud Gendi huwides liituma Inglismaa kuninga Eduard III-ga. Olgugi, et Jakob van Artevelde ise peagi mõrtsukakäe läbi langeb, loob ta selle uniooniga Gendi kuulsusrikkama ajaloo. Inglismaa warustab Gendi tekstiiltööstusi toorainega, Gent on ja jääb hiljemgi weel tänapäewani Tekstiiltööstuse Gendiks.

Nii pikk kui ta ajalugu, on Gendis harrastatud kunsti. Walitsejad ja kodanikud on sel alal üksmeelselt talitanud, loonud kirikuid, losse, kloostreid, toetanud maalijaid ja kujureid. VIII. sajandist tänapäewani on siin teotsenud silmapaistwad kunstnikud, kellest eriti nimetamiswäärsed wennad Van Eyck. Kunstide linnas Gendis ilusaks traditsiooniks on, et ta oma kodanikud walmistawad monumendi oma hinnatawale pojale. Kirikutest, awalikkudest hoonetest, wanadelt kiwiseintelt kõneleb kunst rahwale. Wägew kunstimuuseum tihendab muljet. Louis XV. stillis hoones asub Vlaami akadeemia, ainus riigis.

Kuid peamiselt on Gent Lilledelinn

linnas. Puiesteisse palistatud majad kinnitawad juba pealiskaudselegi waatlejale, et see suurlinn on osanud oma tegewuse matta loodustarmastawa romantika alla. Kuupalju ilusaid puiestitikke, kuupalju wäikest õrnust süllalaises lilleaias maja ees, kusagil uinuwa kaanali kaldal? Kus wähegi maad ja muru, kaswab ja õitseb midagi. Olgu see lihtne juurwiljaaed, olgu see tulpide taimelawa.

Määratu kunstimuuseum paistab tibatilluke olewat, nii on ta ehitatud ümbritsewa pargi sisse. Pidude [hoone asub samati pargis, kuigi silmapaistwamal kohal. Kuid park kahwatab awaruse ja ilu keskel, mille moodustab Botaanika-aed. See on lilledelinnasüda.

Siin tuksub ühes tempos aia südamega rohke hulk inimsüdameid, neid, kes walinud Lilledelinna traditsioonide kohaselt oma elukutse: kuningliku aiatöökooli õpilased

Kahju, et meie nii kaugel oleme, ja et ei saa näha need, kel meil samad ülesanded täita — säärast wabaõhumuuseumi, ei, mitte muuseumi, waid elawat, õilmitsewat, pulseeriwat elu. Kahju, et needki, kes ruttawad tutwunemisega, lasewad end pimestada suurlinnade kuulsaks kuulutatud särast. Kahju, et Lilledelinn peab pärima parimal juhul waid selle energiatülejäägi, mis järgi jäänud Berliinist ja Brüsselist.

Kuski Gendis õitsewad tulbid; kaanailtel, mida keegi ei tarwita, ujuwad weeroosid. Mälestussammaste ümber on istutatud lillewaibad, mälestussamba jalal aga libisewad wees kuldkalakesed. Öeldagu weel, et wana linn pakub midagi waid arkeoloogile. Gent tõendab oma kalakeste ja lilledega, et ta tahab elada ja õitseda — oma ea kiuste.

Lilledelinn — julge Gent!
Gendis, 12. juulil 1927.

Suwehommik.

H. Wühner.

*Heljub hõbelinikuna
Aasal udu öösine.
Kaugel kerkib koidupuna
Tasa taewaserwale.*

*Palistud on pitwekene
Nagu sulakullaga — —
Lõökene esimene
Hakkab õhus hõiskama.*

Otsustaw silmapilk.

Balti-Saksa kirjanik Manfred Kyber.

Puuris istus wäike lind ja waatas igatsewalt päikesepaistesse. See oli laululind ja ta elas kultuurriigis, — igatahes sarnases, mida nii nimetati.

Sinises kauguses seisid sinised mäed.

„Mägede taga on lõunamaa,“ mõtles wäike lind. „Lendasin ainult kord sinnapoole. Siis mitte enam.“

Kauged mäed näisid talle hoopis lähedad. Igatsus nihutas nad puuriwõre ette.

„Nad on väga lähedal,“ ütles wäike lind. „Kui võret ei oleks! Kui uks awaneks, — üksainus kordki. Siis tuleb suur silmapilk ja ma lendaksin mõne tiivalöögiga siniste mägede taha.“

Kured lendasid minema. Läbi sügisõhu kostis nende kaeblik kisa, — kaebawalt ja meelitawalt. See oli hüüd lõunamaa järele.

Nad kadusid siniste mägede taha.

Wäike lind tormas võret vastu.

Tuli talw ja wäike lind jäi waikseks. Langes lumi ja sinised mäed läksid halliks. Tee lõunamaale oli jäine ja udune.

Tulid paljud talwed ja paljud suwed. Tulid aastad ja läksid. Mäed olid sinised ja muutusid siis halliks. Rändlinnud tulid lõunast ja lendasid lõunapoole. Wäike lind võre taga ootas suurt silmapilku.

Siis tuli selge päikesepaisteline sügis-

päew. Siis awanes puuri uks. Ta unustati lahti. Tahtega seda inimesed ei tee.

Otsustaw silmapilk oli käes! Wäike lind wärises rõomust ja ärewusest. Ettewaatlikult ja aralt lendas ta wälja ja lähemale puule. Kõik ümberringi tegi ta segaseks. Ta polnud sellega enam harjunud.

Sinises kauguses seisid sinised mäed.

Kuid nad näisid nüüd väga kaugel. Liig kaugel tiibadele, mis aastaid enam võre taga lahti polnud laskunud. See pidi siiski sündima! Otsustaw silmapilk oli ju käes!

Wäike lind wõttis kogu julguse ja jõu kokku ja laotas tiivad laiali, väga laiali, — lennuks lõunasse, siniste mägede taga.

Kuid ta ei jõudnud lähemast oksast kaugemale. Olid tiivad pikkade aastate jooksul kiduraks muutunud wõi oli midagi muud tas kangu jäänud? Ta ei teadnud seda isegi. Sinised mäed olid kaugel, liig, liig kaugel.

Siis lendas ta waikselts puuri tagasi.

Kured lendasid minema. Läbi sügisõhu kostis nende kaeblik kisa, — kaebawalt ja meelitawalt. See oli hüüd lõunamaa järele.

Nad kadusid siniste mägede taha.

Wäike lind langetas pea ja peitis selle tiwa alla.

Suur silmapilk oli möödunud.

Wanad sõbrad.

O. Grossmidt.

Wanad sõbrad, wanad laulud, —
need ei unu iialgi,
kuigi uueaja wiisid
kõlaksiwad kenasti.

Isamaja, kodukolle
nooreea haljuses,
mets ja mägi, nurm ja niidud
helisewad hinge sees.

Olgu noortel teised wiisid,
teised tunded, teine keel:
armsa aja ideaalid
kaua kõlisegu weel!

Tuli südames.

Saksa kirjaniku Fr. Lehne romaan.

4

Rüdigerial oli mõimata Lella väljakutsuvat efinemist kaunatada. Terwe woog kibedaid sõnu tikkus ta suust, kuid ta ei kaotanud enesewalitsust. Ta wakis ja läks wälja.

„Lella, mu laps, tule kord siia!“ ütles krahwinna; küünalsirgelt istus ta oma muustas siidikleidis. „Lella, waata mulle silma, — nii. Sa ütlesid enniist midagi, ei tea, kas ma sind sieti mõistfin. Sina ja — Ottokar?“

Lella noogutas elawalt pead.

„Jah, tädikene, oled mind mõistnud Mina armastan Ottokari, ja tema armastab mind!“ Krahwinna surus huuled kokku. See tunnistus üllatas ja pahandas teda.

Seega löödi äkki kõik ta lemmikkamatfused puruks! Pettumus oli kibe. Ta tundis sügawat meelepaha, aga tarkus keelas teda seda awaldamast.

„Jah, laps, kuidas on see siis mõimalik? — Ja et minul sellest aimugi ei olnud! Ottokar on ju sinust palju wanem.“

„Sellega pead harjuma, tädikene!“ Lella suudles meelitades ta kätt. „Just sellepärast, et Ottokar on wanem ja eluküpssem, walisin ma tema. Nooremale mehele ei mõiks ma nii alistuda. Loodan, et mind nüüd kahelordfelt armastate.“

Ottokar oli Lella targalt walitud sõnadest hoolimata kohmetu. Ei oleks weel waja olnud nende wahelorda ilmutada. Aga nüüd polnud enam parata; ta pidi mõõrasema kulmufibru-tamifega leppima.

6.

Mimult kõike jõudu kokku wõttes jaksas proua Maria jaama jõuda.

Wäikeses, lihtfjas ooteruumis wajus ta wäsimult sohvale. Egi kaks tundi oli weel rongi minekuni aega.

Ta tellis puhwetipidajamalt, kes teda uudishimulikult silmitses, kaks tassit buljongi ja kaks wõileiba. Kuid tal oli mõimatu midagi süüa; juba esimese lonksu järele lükkas ta tassit tagasi.

Puhwetipidajanna oli pifut haawatud.

„See on hea ja õige buljong, heast härja- lihast, mitte ainult kontidest.“

„Seda ma juba märkasin. Aga ma pole terwe. Waadake, kuidas see selle eest mu pojale maitfseb!“

Wäsimult nõjatas ta seljatoele ja sules silmad.

Kuid uudishimu ei annud puhwetipidajannale rahu.

„Käifite all külas? Wõi lossis? Seal pole enam palju tahta. Wana härra on pahas tujus ja haige, uskusime kewadel kõik, et ta sureb. Ah, ja wana krahwinna, krahw Rüdigeri ema, see on wäga wali! Rõõmu pole seal iialgi. Noh, nad on ju ka palju kaunatanud. Wanem poeg, krahw Ottokar — teate, kes nii kama ära oli; tumnen teda juba jessfaadit, kui ta alles oli sifute kui see noor härra. Pihtlas oli ta ja alati lõbus. Maalriks on ta saanud; olla wäljas ka abiellunud; kindlasti seda ei tea räägitakse ju palju. Egi kaks aastat taama tuli ta haigena koju. Mäen teda weel, arwas Jumal, kui wilets ta wälja nägi! Aga nüüd on taft jälle saanud ilus mees. Külatüdrukud punastawad, kui ta neile oma särafilmi otja waatab, — jah.“

Ta silitas põlle sirgetks ja tõmbas sügawasti hinge. Siin nokutas ta Gerifu poole, kes parajasti oma wõileiba söi, lahkesti pead:

„Kas maitfseb, noorhärra? Jah? See teeb mulle head meelt. Jfka tublisti süüa, see kosutab ihu ja hinge. — Mis ma'nd jälle ütlesin? Ah — kas tunnete krahw Ottokari? Ei? Tema on hoopis teiffugune kui krahw Rüdiger. See on uhke härra, aga ka kema ja õiglane härra. Seda peab ütlima. — Teate, tema on teife proua poeg. — Esimese proua ajal, — Jumal ülendagu ta hinge! — olid ajad teifed. Lossis walitses siis alati rõõm ja naer. Olin seal perenaisfeks, kuni oma Franziga tutwumefin ja temaga abiellufin. Sain toredad kingitused, — jah.“

Uimasena lastis Maria naise jutuwadina enesest üle woolata; ta oli wäsimud, wäga wäsimud. Siljem, kui ta wiimaks jälle rongis istus, hoidis ta poja käest kõwasti kinni. Ta mõtted töötasid otfe palawiklikult oma laste ümber. Ei, ta ei lastnud neid eneselt wõtta. Kuidas juleti temale üldse seejugust ettepanekut teha! — Ja ometi — kui see ta lastele oleks õnneks? Kas tohtis ta olla nii omatafupüüdlif?

Palaw hoog jookfis ta kehast läbi.

Mis mõis ta neile küll pakkuda?

Poisf silitas ta käft ja ta wõttis tema ümbert kinni.

Sama kirglikel kaelustas ta Voorit, kes neile naerdes vastu tuli, kui nad wiimaks jälle koju jõudsid. Ta tõmbas sügawasti hinge; oli, nagu oleks kodune waifne rahu ta liiaasti erutatud närwe rahustanud.

Lahke naabrike, keegi wanem preili, oli Voori oma hoolele wõtnud ja neile ka õhtusöögi walmistanud. Weisi surises teekatlakeses.

"Ema, oled ja mulle midagi kaasa toonud?" hüüdis laps ja waatas talle oodates otsa.

Maria naeratas kurnalt.

"Selle muustasin, Voori."

Peaäegu kohmetult wõttis Gerik taskust kaks kitsast, kivist pappfartongi.

"Hei, Voori, waata siia!"

Voori hõiskas ja kahmas nende järele. See oli šokolaad, mis Gerik talle waksali auto-maadist toonud. Oma taskuraha eest.

Klaas teed, mis preili Merz talle peaäegu peale jundinud, oli proua Mariat pisut kosutanud.

Oles tütresele woodi wiinud, tahtis ta veel pojaga rääkida. Seda ei wõinud edasi liikata.

Ta kutsus poja oma juure.

"Gerik, sina kuulsid, millised ettepanekud mulle teie suhtes tehti. Olen nende üle järele mõtelnud ja selgusele jõudnud, et ma oma soowe Teie heakäekäigule ei wõi ette weeretada. Waata, ma ei jassa selle wahesega, mis mul on ja mis ma teenin, teile kõige anda, mida ma heameelega soowiksin. Mõtke küpselt järele, mu poeg! Ja üttele siis mulle —" ta tõrjus, kui poeg wahela tahtis rääkida — "üttele mulle homme, tunahomme — ei, mitte praegu, — kas mitte parem ei ole, kui sa wanaisa ettepaneku vastu wõtad."

Poisi suust tuli karjatus.

"Ei, ei, emafene, kuidas wõid ja selle peale mõtelbagi! Mina jään sinu juure!"

Kuulsudes wajus ta ema ette põlwili ja peitis oma pea ta rüppe. Ema silitas ta musti, pehmeid juukseid. Wärisewa häälega jattas ta:

"Mõttele hästi järele Gerik, ütlen sulle veel kord! Nutt on sinu tulewiku lootustest ja wäljawaadetest ja neid ei liikata nii kergesti tagasi. Muidu pead loobuma ka atjastest, mis meil olnud, et saaksid merewäeohwitseriks wõi arstiks!"

"Ah, ema, kui ka! Mina jään sinu juure. Sial ei lähe ma nende külmade, kõrkide inimeste juure — sinust ma ei lahku. Ennem loobun kõigest!" hüüdis Gerik. "Ja kui ma sulle armas olen, siis ära räägi sellest enam kunagi."

Pisarad jooksid üle ta ilusa poisinäo, ja ülewoolawas rõõmus suundes ema teda.

"Wahest jassame seda ometi wõimalbada," ütles ta mõttlikult. "Kuid ohwitserimõttest pead küll loobuma. Aga arst wõib sinust saada. Kui palju on neid, kes sama rasketes tingimustes õpivad. Ja kuna ja nii kaugele jõuad, kolme, nelja aasta pärast, wõib mul õime olla ja ma wõin sulle algujekski midagi koguda. Sa tead, kui mu äri hästi läheb, siis annab ta ka pisut kaju. Ja sina, mu poeg, oled wähenõudlik."

"Aga ometi uhke, ema!"

Ta tõnjis ja wiskas juukseid tagasi liigutusega, mis ta isalt pärinud. Maria pani seda meeletuletades käed filmadele.

"Uhke olen ma! Ma ei wõi paluda toetust ega kerjata stipendiume — mina, kel ju kedagi eestkostjat pole. Ei, mina abi ei waja. Ja sina ei tohi emast ka waewata ja kurnata. Allwõrdenilt ei wõta ma midagi vastu — parem hakkan kiwiraujaks. Paar tugerwat kätt mul selleks on."

Ta sirutas käed wälja ja trotslikkus säras ta silmis

"Sa wistad lapse ühes pesuweega wälja."

"Lase mind talitada, ema. Ära minu pärast muretse. Mina tean juba, mis teen," ütles ta. "Õpetan kestkooli, ülikooli pole waja. Õpin põllumeheks wõi metsnikuks — siis on maailm minu oma. Jumala wabas looduses olen ma isand. Seft härrastumme peitub mul weres. Wõib olla, et ses suhtes Nüdiger Allwõrdenile wõrdun, isa wennale. — Jsa pole temasugune. — Kust ma seda tean? Ah, seda tuntuks. Nüdiger Allwõrdenit wõiksin ma küll kallida!" ütles ta mõtiskledes.

"Ära seda üttele, mu poeg," hüüdis proua Maria ärewalt. "Mina wihtan teda, seft temalt tuli mulle kõige raskem. — Mul on nii walus kuulda, kui wapralt ja kõik oma lootused maha matad —"

"Aga, emafene, igas ametis wõib ju inimene täismees olla. Ja me peame mõtlema ka Voorile. Temal peab elu kerge olema."

Ta rääkis nii waimustatult, et filmad niiskujid.

Walufas mälestuses kiskus Maria jüda kofku. Kuidas Gerik isale sarnanes! Mehele, keda ta oli üle kõige armastanud . . .

Ta wõttis poja ümbert kinni ja — nuttis.

Seledasti ja heredalt paistis pärasilõunapäike walgete afinaesriiete wahelt lihtsasse, aga mugawalt sisjeseatud tuppa, walas seintele punakattuldsset walgust ja walgustas kolme inimese jaoks pidulikult kaetud kohwilauda, mi

magustastilõhnawa koogi kõrwal waas õitswate sivilitega seijis.

Kärtsult oli jale naine afna juba mitu forda awanud ja wälja tänawale waadatud. Wiimaks nägi ta oodatuid tulewat. Juba kaugele tõstis noor, walgesse riietunud neiu tere-tades päikesewarju, ja piff mees, kes rohelist metsnikumundrit kandis ja neiu pahemal pool kõrwal käis, wibutas elawalt käega.

Rõõmu pärast näost punane, ruttas naine neile wastu; eessaali läwel seijis ta laialiaetud kätega.

„Tere tulemast, poeg!“

„Waewalt suutis ta meeleärewuses mõne sõna pomiseda.

Poeg wõttis ta ümbert kinni ja suudles teda südamlisult.

„Emafene, armas — siin olen ma sul müüd jälle!“ Ta silmis särasid pisarad, kui ta emafese lahti laskis. „Doori jutustas mulle juba, kuidas sa oled kartnud. Waewalt tunnen oma emafese selles weel ära. Ma ei ole ju enam see wäike poisikene, kes sinu juurest kord plehku pani.“

„See oli enam igatsus kui mure, mu Cerik,“ ütles proua Maria liigutatult.

„Ah, kui kutsuw!“ hüüdis Cerik tупpa tules. „Nägi koogi oled sa küpsenud!“

„Mina mitte — Doori oli see!“

„Daga targem, Doori! Arwan, tema ostab waid Inglise ja Prantsuse keelt, ajalugu ja muud selle sarnast — sügaw kummarbus, õefene!“

„Mis sa minuist õieti arwad?“ Noor neiu tegi, nagu oleks teda haawatud. „Minu'e maitseb kook enesele sedawõrd hästi, et see ülekõhus oleks, kui ma teda ise ei ostaks küpsutada.“ — „Emal on kohwi juba walmis, nii siis wõime kohe alata!“

Ruttu walas ta kohwi tassidesse ja loikas koogi walmis.

„Lase ennast waadata, mu poeg! Kui päewitunud sa oled! Ja oled wist weel sirgunudki!“ Cerik naeris.

„Weel ligi kolmekümne aastajelt, emafene? See on küll õieti wõimatu.“ Ta wõttis ema kätest kinni ja waatas talle otja. „Aga sina, emafene, oled ju päris walgeks läinud selle poole aasta jooksul, mil ma sind enam pole näinud. Aga see sobib sulle —“

Ja ta suudles ta juukseid.

„Nad jõid kohwi.“

„Nüüd jutusta!“ sundis Doori. „Kaartidel kirjutasid sa alati surmotsise kindlusega lõpuks: suusõnal enam. Nüüd meest sõnast!“

„Jah, kift pean ma algama? Plus oli see — ilus! Need jõidud Wahemeres — nädalad Ashiirias ja Egiptuses — aga kõige ilusam

oli ometi reisialgus. Sügis Steiermargis ja Tirolis, kus jahti pidasime põtrade ja kalju-kitsede peale. Mis on Egiptus oma wõralaadilise wõluwusega, mis Niviera mägede majesteetlikusega meie rohelise metsa kõrwal! — Nii mõnigi kord tundsin nende järele igatsust!“

„Jah, mäed! Sa mu Tirolimaa —“

Hajameelselt silmitses proua Maria pildile sohwa kohal: Funsbruel ja ta mäed. Päikesekiired sirasid seal.

Tahtmata ohkas ta, ta ei olnud neid mägesid iial wõinud unustada ja oli neist ometi wabatahtlikult lahkunud.

Noor metsnik märkas oma sõnade mõju. Ei. See armas nägu ei tohtinud jääda mureslikuks. Ruttu rääkis ta edasi. Dingetult kuulasid ema ja õde. Neg lendas.

„Teie teate ju, et ma esiti wähe rõõmu tundsin — suurtest kasudest kõnelemata —, et ma hertsogit haigeksjäänud Zableri asemel pidin saatma. Kuid müüd pole mul sest enam kahju. Hertsog oli wäga lahke, emafene.“

„Ema filitab ta kätt.“

„Sa rumal, uhke pois!“

„Ja müüd tuleb ällatus, tasu: eilsest saadik olen ma Steinfurtis metsnik! See oli ju mu suurim loom, emafe, seda sa tead. Olen seal üksi puhtas, uues majas keset metsa. Ülemmetsnik elab seal tundi tee eemal.“

Ta silmad särasid; oli näha, kuidas see teda õnnestas.

„Hertsogile wõlgnen ma selle eest tänu. Kolm lähemat kohaõowijat olid seal. See on usalduseawaldus mulle. Hertsog käib kõige parema meelega just selles ringkonnas jahil.“

Waitselt istus proua Maria ja kuulas, käed rüüses koos. Suur rahustus täitis teda: ta uhke poeg oli rahul!

„Nüüd kuulge edasi, milline kawatjus mul on — teie tulete minu juure, seal on ruumi küllalt. Emal peab müüd hea olema. Nri on ju kasulikult ära müüdnud, nagu kirjutasite.“

„Jah, alles eilsest saadik on ema see, kes oma rahast elab. Aga ega tema kärssi tööta olla. Aga päew käib ta preili Schlüterit aitamasa.“

„Tema peab ju enne äriaga tutwumema ja maksis mõistliku hinna selle eest.“

„Ja müüd puhkad, emafene!“ hüüdis Doori.

„Mina otsin omale koha.“

„Sellega on aega, laps. Esiti kosutad ennast: see juwi elame weel koos.“

„Mittepa kui wõimalik tulete minu juure!“ kordas Cerik. „Ema nuretseb minu eest, siis pole mulle waja ei majapidajannat ega ka — naist. Seda ei jõua ma weel toita.“ Ta naeris. „Ka Doorile on tasu waja. On head

eksamid sooritanud. Ei mina oleks uskunud, et ta nii tark on!" naljatas Gerik.

"Ah, kui isa seda kõik veel oleks näha saanud," ütles Loori mõtliklehes, "kui suurte rõõmu oleks ta tundnud. Nüüd on ta ju ammu surunud ja ma ei mäletagi teda enam."

Emä ja poja pilgud kohtasid ja nad nokutasid üksteisele pead; nii pidi see jääma. Loori ei pidanud midagi teadma!

Juba kolm nädalat olid proua Maria ja tema tütar noore metsniku kodakondsed.

Jga uue päeva võtsid naised vastu nagu kallid kingituse. Emale oli see puhkus pärast nii paljuid töörikkaid aastaid imetore ja Loori polenud midagi ilusamat kui nuretu metsas rändamine. Iffa jälle oli ta midagi ilusat näinud; iffa jälle oli tal midagi teatada; kõik kütkestas ta huumi. Seesugust ilusat aega ei olnud ta kui linnalaps, kes alati õppima pidanud, ju veel ial näinud.

Naeratades vaatasid emä ja wend teda ning rõõmuistasid, kui tema rõõmsat naeru kuulsid ja teda enmast ta noores kannibuses nägid. Sest ilus oli Cleonore. Piiff ja sale nagu noor mänd, wennaist ainult peajao lähem. Mästatad filmad loitsid ilusast näost, mil klassikalitund jooned, ja rasked kastaniapruunid juuksepatšid sirasid kui kuld. Nagu kulla hehk peitus ka tema pehmes meloodilises hääles, millega ta kõiki tahtmatult kütkestas.

Omesti rõhus Mariat raske nure tütre tulewiku pärast. Heameelega oleks ta näinud, et need pühapäewad pärast raskeid äripäewi tütrele igawesti oleksid kestnud. Kuid nad pidid omesti lõpma, sest Loori oli sunnitud enesefe ise leiba teenima. Ja ta kõneles ka ise sellest, et kohta wajab; mõni aasta tahtis ta erakohyadada, emme kui enese lastis riigi poolt kooliõpetajannaks walida.

Nad kuulutasid ühes paljuloetud lehes ja Loori wotas nüüd põnewalt pakkumisi. Ja Gerik kõigi mõni päew hiljem Steinfurti postkontorist kaasa paki kirju, mida nad üheskoos lugesid.

Nende kirjade hulgas oli üks, mis proua Maria südame põhsumise peatas. See tuli Lengefeldi lossist ja kandis allkirja „Krahwinna Della Allwörden." Peente terawate tähtedega seisis lillaäärelisel paberil kirjutatuna:

„Austatud preili Berger!

Soowiksin Teilt lähemaid teateid. Mul on kolm last õpetada, kaks tütar, üks neist 13 ja teine 10 aastat wana, ja üks poeg, kes seitse aastat wana. Saatke mulle oma palgatingimused,

tunnistused ning päewapilt. Tulla võiksite 15. septembril."

Selle kirja andis proua Maria märkamatuult pojale. See luges selle läbi, pigistas hambad kokku ja raputas pead. Emä nokutas trotslikult: ta filmad hõõgusid ja nägu oli kahwatu.

Loori ohkas; tema nuris hoolega kirju ja ei pannud emä kummalist olekut täheleegi.

"Ja jah, raske on paljude hulgast walida. — Siin Inglismaale, ühe Saksa suurkaupmehe juure, oleks —"

"Ei, Loori, wälismaale ma sind ei lase, wähemalt praegu veel mitte," hüüdis proua Maria. "Emme pean lahuseleku mõttega harjuma. Omal maal mõine üksteist jõulukski jälle näha."

Loori kaelustas teda.

"Anna andeks, emä. Jah, wali sina mulle midagi. Mis sa arwad?"

Proua Maria luges kirjad kõik veel läbi, aga ta otsus oli juba kindel. Ta ulatas tütrele lillaäärega kirja:

"Selle koha leian ma olemat kõige soodsama."

"Emä, sa tahaksid —" hüüdis Gerik ehmuvalt, jaksas aga lause veel pooleli jätta.

Loori ütles:

"Ah, Lengefeldi loss — kus see dieti seisab?" Ta waatas posttemplit. "Aa, ühe wäikekse linna lähedal. Miks pean ma siis just sinna minema?"

"Sellepärast, mu laps, et Lengefeldi loss on härrasmõis. Seal võib wiibida palju wabas looduses, heas maadhus, võib wõimelda ühes tütardega, on hea toit, — kõik, mida su terwis wajab. Oled ju pidanud nii mõneski asjast ilma olemä; waata, sellepärast soowitan ma seda."

"Ja usud, emä, et Loori seda kõik waid Lengefeldist leiab?" küsis Gerik erilise rõhuga.

"Jah. Ja kui see nii ei ole, võib ta sealt ju igal ajal jälle lahkuda."

Gerik polenud emä otsusega sugugi nõus, aga ta ei wõinud õe juuresolekul midagi ütelda, aga hiljem, kui tal wõimalus oli emaga nelja filmä alla jääda, ei warjanud ta oma arwanist.

"Mina ei luba seda, emä!"

"Aga mina soowin seda, mu poeg. Leian, et see on Jumala sõrm!"

"Mina usun aga, et ainult juhused, mida parem on jätta kasutamata. Miks ei taha sa minewikku jätta puudutamata? Sel pole mõtet; mis ja dieti tahad?"

"Seda ei tea ma isegi. Siotsja soowin ainult, et Loori saab oma isa majja. . . Gerik, kolm last on tal, nende hulgas poeg, Gerik!"

Gerik sai emast kohe aru. Kas oli tal tõesti veel mõte olnud, et — —

Ta raputas ägedasti pead.

„Ema, mis on mul nende lastega asja? Ja kui seal ka kolm poega oleks, minul pole nendega tegemist. Aga Loori ei pea sinna minema. Mõttele, mis sellest võiks tekkida.“

„Mis ja kardad, poeg? Meil pole ju midagi kartat!“ Ta naeratas isääralikult „Lihtsajast Loori Bergeris ei võdi keegi oletada konteess Cleonore Allwördenit, kes Loori dieti ju on.“

„Ema, me oleme muudu alati olnud ühes arvamisel, — siis anna ka siin järrele. Mulle on see wastik näha, kui Loori seal teenib, kus tal õigus oleks käskida.“

„See ei kesta ju igavesti, Gerik.“

Gerik silmitas teda teravasti.

„Ema, sul on mõni kavatsus.“

„Ei, midagi,“ vastas ema rahulikult. „Miks ei peaks Loori minema isamajja, kus ta võib tundma õppida teda emast ja — oma õeksid?“

„Ja tahad teda anda alanduste aluses, mis krahwinna poolt tingimata tulewad.“

„Üheski kohas ei jää need tulemata. Ja need pole Lengefeldis raskemad kui mujal. Kuid küllalt sellest, mu poeg. Mis me nii pikalt räägime. Rõõdat, et mimit arust see Sumala näpunäide on. Loori ei saa sellest ju iial midagi kuulda.“

Proua Berger oli oma tahte läbi wiinud. Geriku salalootusest kõnelemata, et krahwinna walf ehk Loorile ei lange, sai öde koha ja reisis 14. septembril ära.

Peaäegu walusa innuga wõttis proua Maria lahkudes tütre ümberit kinni: see oli ju esimene lahkumine . . .

„Sa kirjutad mulle kohe, Loori, kuulad? Ära jäta midagi kirjutamata!“ jostistas ta lämbunud häälel. „Rõõge pisem asi siin ümbriuses huwitab mind, ka see, mis waewalt siin tähelepanu wäärrib. Tahad sind täpselt näha seal, kus wiibid ja millised need inimesed on, kellelega sul tegemist on.“

Ja Loori nokutas pead, ilma et meeletigutuses oleks saanud kõneleeda. Kui raske oli lahkumine! Sõda tahtis otse lohkeeda. Ilka laelustas ta oma armast emast ja waatas lahkudes seni tagasi, kuni see ta silmist kadus.

Gerik saatis ta jaama. Ka tema sõda oli raske ja ta silmad niiskused, kui rong õe minema wiis.

Waikides istusid ema ja poeg õhtuõõgil wastamisi. Toitud olid peaäegu puudutamata: ei tahtnud maitsa. Maja oli neil tühjaks jäänud: Loori puudus igal pool

Õhtu oli weel ilus ja pehme. Gerik tõusis, pani oma lühifese piibu põlema ja wiskas siis päässi rihmaga õlale.

„Kaugele ma ei lähe, ema,“ tähendas ta ema küsiva pilgu peale, „waid ristteeni, wõib olla ka mänuistanduseeni. Igatahes tulen kohe jälle tagasi.“

Wäike Noosa, alles lihawõtteajal Steinfurtis leeritatud tüdruk, pidi täna kõik üksi talitama. Proua Maria ei liigutanud kättki. Ta läks wälja ja istus maja ette pingile. Ta oli wäsinud.

Mustendawalt ja waitimalt seisid mets ta ees. Nagu tontlikud hiiglased seisid puud, ebanäärased ja suured, peaäegu ahwardamad. Ja mõtted lehwisid ta peas nagu üleshirmutatud linnud.

Kas oli see tema poolt õige, et ta oma tütre oli saatnud Lengefeldti? Kas ei oleks parem olnud kõik rahule jätta? Aga temas walitses kirglik soov teada saada, kuidas Ottokari käsi käis ja kas ta õnnelik oli.

Ta ei olnud ju iial suutnud unustada. Ja kui ta oli töötanud wäsinuseeni — mälestused ei lahkunud taist.

Kui kaua oli seda tagasi? Just wiisteistkümmend aastat sel juwel, kui talle see alandus õfaks sai, et ta ühes pojaga kui kerjus minema saadeti sealt, kus tal dieti õigus oleks olnud käskija olla!

Tal oli, nagu oleks temas sel päewal midagi surmud. Kõik ühenduse oli ta Ottokari Allwördeniga lõpetanud; kõik ta kirjad oli ta jätnud wastamata; ta tõrjus ka wastu wõtnaist suurte rahajumma, nii kibedasti kui ta raha ka wajas.

Ja kui wiimaks Allwördeni maja adwokaat tema juure ilmus, seletas ta temale lühidalt, et ta oma saatusega leppinud ja Allwördenilt enam midagi ei nõua. Oma lapset tahta ta ilma wõõra abita kaswatada korrapärasteks inimesteks.

Ja nii oli asi jäänud.

Kuidas ta kõigest üle saanud, paistis talle eneseleegi mõnikord mõistatusena. Kui ta lapset oleksid teadnud, kuidas ta tihti õõd läbi töötas ja meecheitel oli, aga meesti jälle julgesti wõttis ja kõigest raskustest üle oli saanud!

Minult üht sõna oleks waja olnud ja ta oleks palju kergemad elutingimused saanud. Aga seda ta ühkus ei lubanud. Omaist jõust tahtis ta oma laste elu kujundada, waid temale pidiwad nad tänu wõlgnema; nende isal polnud neist oja!

Ta oli elukoha wahetanud ja teise nime wõtnud, — lihtsa nime Berger. Et talle mingi asi minewikku meele ei tuletaks.

Ta õmbles, parandas, tegi käsitöid, garnee-
ris kübaraid; selle juures oli talle ta õjamus
abiks. Nii elas ta esimesed aastad mures ja
pisaraid valades. Siis awanes talle võimalus
üht käsitööäri odavasti omandada, kuna selle
omanik pika haiguse järele äkki oli surnud.

Peene maitse ja sümpaatliku olemuse abil
wõitis ta enesele palju õhjaid. Ka peeti lugu
lehest, kes oma laste eest nii wahvasti wõit-
les. Asi edenes pikkamisi; kõige rõhuvamad
mured olid nüüd mööduvad ja ta wõis kerge-
mini hingama hakata.

Gerikust sai metsnik. Kui heameelega oleks
proua Maria talle kõrgema hariduse metsaas-
janduse alal võimaldanud, kuid see oli wõimatu.
Ülikool maksis palju raha. Aga tal oli wõi-
malus olnud vähemalt ühe aasta kütirüge-
mendis teenida.

Loori õppis koolis hästi, oli väga ande-
kas ja wirt laps. Ja kui ta soowi awaldas
õpetajamaeksmi teha, olid ema ja wend sel-
lega nõus. Seminar oli linnas ja nii wõis
proua Maria kätte oma juures hoida ja tal
polnud peale kooliraha muid wäljaandeid.

Nüüd olid lapsed täisealised. Proua Ma-
ria aga seisis oma elu õhtu ees. Nüüd, mil
tal enam midagi muret polnud, näis, nagu
oleks ta keha ning hinge pingutusjõud wähe-
nemud; ta oli wäsinud. Wõitlus elu eest oli
ta juukses emeaegu walgeks wärwunud, aga ta
süda oli täis, rõõmu nähes, millisteks toreda-
teks inimesteks ta lapsed olid surnud.

Üks soow oli tal: kui Ottokar Allwörden
ta lapsi näeks! Toredaid poega, kes talle väga
sarnanes, ja ilusat tütar, kelle kaunidus kõigi
filmad oma peale tõmbas.

Millist wõidurõõmu tunnes ta, kui ta te-
male filmi filmi wastu wõiks ütelda: sellest
kõigest oled sa ilma jäänud — õnneft, et need
lapsed sind wõiks isaks hiiüda!

Gerik ei tahtnud sest midagi teada; ta ei
mõelnud enam sellele, mis oleks wõinud olla.
Tema ei tundnud isa wastu, keda ta hästi mä-
letas, armastust.

Loori ei teadnud, et isa üldse weel elas.
Ta oli kaswatatud usus, et isa surnud.

Ja nüüd oli saatus tahtnud, et ta isamaia
läks lapsi õpetama, kes olid ta õed ja wend.

Proua Maria istus ja mõtiskles, kuni
Gerik tagasi tuli. Siis tõusis ta ja läks ühes
temaga maia.

8.

Sengefeldbossis, 23. septembril 1910.

Armas emakene, kallisk Gerik!

Minu kaart on teile juba teatunud, et õn-
nelikult siia jõudsin ja teie rahulikud wõite

olla. Ja ma tahan teile nüüd kõik täpselt tea-
tada.

Terme olen ma, seda ütlen ma kõige esiti,
waid igatfus on mul teie kahe armisa järele.
Ja metsa ning Diana ja Muri järele — pä-
ris taltsutamatu igatfus, mis mind siin esi-
mestel õbbel ei lastnud magadagi. Aga see
kõik ei aita ju: peab ennast walitsema ja mõt-
lema, et ma enam pole laps, kes weel ema
põllepaela küljes ripub. Nii ütles wana met-
satööline Fose, kui teda jumalaga jätsin ja ta
nägi, kui raske mul oli lahkuda. Nüüd aga
olgu sellest küll!

Raudteesõit ei pakkunud palju huwitawat.
Jõudes jaama, waatasin kutsjari järele ringi,
kes mu pidi sõidutama Sengefeldti. Jaama-
hoone taga peatus ilus, wäike jahtwanter; kü-
sijin, ja olin kohe õigele kohale sattunud.

Mus tee oli see, emakene, ikka metsa äärt
mööda — ta meeldiks sullegi, kui sa teda näek-
sid. Arwatawasti tund aega sõitu. Siis tuli
nähtawale loss. Emakene, sellefarnast pole ma
weel näinud — nagu muinasjutt oli see mulle,
et selles pean elama. Siin siia ta päewapildi.
Klusain kõigest on tee lossi juure — lai, ka-
helt poolt toredate pärnadega walistatud tee.
— Milline õitsmine ja puhkamine wõib siin
walitseada juwel!

Mu süda hakkas kõwemini põksuma, ema-
kene kui siis krahwinna Allwördeni ees seisin.
On see aga ilus daam! Nii sale ja peen ja
kena nagu mõni noor neiu — ta on minuft
hästi wähem. Ja toredaid riideid kandis ta —
walget tikitud kleiti. Ta juukses on punakas-
blondid, õige Tiziani wärw. Ja nii õrnad,
wäikesed käed on tal, mis sõrmustest otse sãde-
lewad.

Ta oli minu wastu üsna lahke, ometi pi-
sut ülalt alla waatam. Noh, selle eest on ta
ka tõsine krahwinna. Mõtke ometi, emakene, siin
abitu, saamatu, kartlik Voorikene on nüüd juba
ühe krahwinnaga rääkinud!

Krahw Allwördeni pole ma weel näinud;
ta on reisil ja tuleb alles tulewal nädalal ta-
gasi. Härrased wiisid Baden-Badenis. Proua
krahwinna on warem tagasi tulnud, sest et wäike
poiss küllalt terme ei olnud; wäikse Ottokari
ümber keerleb siin kõik! On piltilus laps, aga
väga õrn oma seitseme aasta kohta. Tal on
pikad blondlokid ja imeilusad sinisilmad. Mina
armusin temasse kohe pärast esimest nägemist.
Ole nüüd armutade, emakene! Tema tütrannisee-
rib kogu maja, on närwiline ja väga, väga
isemeelne. See pole ime, kui teda nii hellita-
takse. Ottokar on selle suure mõisa pärija —
mulle näib ta olemat kui wäike kroonprints.
Ta õpib väga kergesti ja ma õpetan teda

heameelega, kuigi ta mulle raskusi teeb oma mõtete laofilolekuga; ta armastab liiasti mängida.

Nüüd peau teile veel esitama oma väike- sed õpilased, konteessid Konteess Theklat, wa- nem, saab warsti neliteistkümmend aastat, ei armasta ma eriti. Ta on väga tujukas ja kõr- ning arwab, et mulle arnu näitab, kui õpib. Näen juba nüüd, et mul temaga saab olema raske põli. Piitilus on ta, väga ema sarnane: täielik väike daam.

Konteess Cäcilie, kümme aastat wana, on väga armas laps, pehme, kahwatu näoga, mitte eriti ilus, aga väga sümpaatlik. Ta lonkab puusaluujatfupõletiku tagajärjel. Oma eelistab temast Theklat filmanähtawalt, kellega ta võib uhkustada. Cäcilie nutab tihti salaja, tema tunneb seda ja kannatab selle all. Thekla on tema wastu ka paha. Mind Cäcilie usaldab, märgates, et mul on temaga head mõtted.

Mul on ilus, väike tuba konteesside maga- mistoa kõrwal, wäljawaatega puieestikule.

Nüüd minu päewajaotus. Tõusen kell 6, kuna ma ju kodus olen warajase tõusuga har- junud, waatan riiete järele — iga päew, nagu ja seda mulle õpetasid, kas mõni haak või nõõp pole logisema hakanud; siis walmistan ennast ülesannete jaoks ette või kirjutan, nagu praegu, kirja. Kell pool kahelja lähen siis Teki ja Sisji juure, kuidas konteesse kutsutakse (ilusad need lühendused ei ole) ja aitan neid riietumisel. Peale kahelja einetan ma neidega hästi, ema. Piima või kakaod, selle juure või, marmelad, meji. Kell pool ühelja algab õpetus ja kestab pool üheteistkümmeni. Siis on einewaheaeg ja konteessid terwitawad ema, kes alles sel ajal nähtawale ilmub. Ta magab väga kaua.

Kella üheteistkümnest kuni kaheteistkümmeni õpetan ma väikest Ossit, kuna tütarlapsed kä- sitööd teewad või klaverit mängiwad. Kell üks süüakse lõunat; iga päew supp, praad, juu- rewili, kompott, jahutoit, puuwili. Nüüd on sul hea meel, et oled õiguse saanud. Ja kõik maitseb mulle. Peaegu on mul häbi oma heast isust, nähes, kui wähe krahwinna sööb!

Laua juures küll eriliselt helewust ei walitse. Pärast lõunat on jälle tühid, kella wiie teeni, siis on lõpp, ja ma lähen lastega puies- tikku jalutama.

Neg kella kahelja alates kuulub mulle. Mõnikord loen, olen aga enamasti nii wäsi- nud, et juba kell 9 woodisje poen.

See on suurtes joontes — muudugi pisu- kste muudatustega — minu päewakord. Usku- jin, et on raskem; wõin esiosa waid ütelda,

et mul põhjust pole rahulolematuseks ja ma rõõmus olen, et olen saanud nii hea koha.

Krahwinnat näen ma harwa: tenta ei küsi palju lastest. Pärast lõunat sõidab ta tihti wälja, wõtab mõnikord Thekla ja Ottokari kaasa, Cäciliet aga mitte kunagi. Ja need on mulle armsamateks tundideks, mil lapsega üksi olen. Sisji on väga muusikaalne ja me kasu- tame teiste äraolekut muusitseerimiseks.

Mõnikord olen ma Sisjiga ka peremajas käinud, mis loõsijst eemal seisab. Meid sallitakse seal heameelega. Perenaine annab meile head koort; tead, kui heameelega ma seda söön! Perenaine jutustas mulle, et Sisji isa olla suur maaler. Suur krahwinna pilt wastuwõtu- saalis, mis mulle ka silma paisunud, on tema maalitud. Üldse see ruum. Suur saal, barok- stiilis, raskete, kallagatikitud punaste eesriie- tega; mulle tuli otse pühalik tunne, kui esi- mest korda sinna sisse astusin.

Wanad Allwõrdenid on mõlemad surnud. Nlus kabel wõlub nende wiimse rahupaiga peal; perekondlik matusepaik seisab puieestikus, mis on lai ja suur ja peaegu weel ilusam kui Geriku mets.

Sisji ütleb, suwel olla neil alati palju wõõraid. Nüüd on siin wäiksem ja see teeb mulle rõõmu. Pean ju esiti kõigeega kodunema. Käin su eeskirja järele: räägin wähem ja panen terawamini tähele. Mul puudub ju weel mõn- dagi!

Balga, mis esimesel saan, saadan sulle. Gerik annab lisa ja sa saad ilusa talwemantli, mille sa sel talwel tingimata pead saama. Mul pole siin raha waja; puudub wõimalus seda wälja anda.

Ja nüüd elage hästi, mu armsad! Wastake warsti. Gerik ka, muudu ei tohi ta minu kirja lugeda.

Teie armas majakene! Waimus näen teda enese ees.

Jää terweks, mu armas emakene, ja hoi- a ennast. Koosa saab üfjigi majatalitusega hak- kama.

Kas proua ülemmetsnik von Eggert on oma tütreaga nüüd koju jõudnud? Rahju, et ma neid ei saanud tundma õppida.

Balun terwitage kõik! Teid aga suudleb armastusega Teie Doori."

— — —

Esimene kiri tütrelt!

Wärisewail käsil oli proua Maria Berger ta lahti teinud ja läbi lugemud. Ta oli pettu- nud: Ottokar Allwõrden polnud kodus ja pol-

nud weel teada saanud, millise mulje ta oli avaldanud tütrele ja kuidas ta wälja nägi.

Peaäegu pahane oli ta, et Loori nii südamlikud sõnad oli leidnud laste suhtes, eriti poisi kohta. Ah, ta ei teadnud ju isegi, mida ta tahtis. Ta pisarad weeresid kirjale ja Lengefeldi lossipildile. Kui tütar teaks, millised mälestused ta oma kirjaga temas oli ellu äratanud!

Nagu ei oleks ta tunnud teed Lengefeldti. Teed, mis oli olnud täis walujaamu temale. Ja seda toredat saali, milles ta mees tema ja oma lapsed oli ära salanud teise pärast, kes seal nüüd oli käskjanna — —

Gerik oli ema filmitsejend. Tema walusa ilmega nägu ja pisaratestliikiwad silmad liigutafid ja piinafid teda. Ta astus tema taha, surus ta pea oma rinnale ja silitas ta walgeid juukseid. Tõsiselt ütles ta:

„Ema, ma teadsin, mis tegid, fina mitte. Ma ei andnud ilmaäegu nõu ära ütelda. Kas ja siis weel ikkagi pole kõik lõpetanud? Saa sellest ometi üle!“

„Ei, ialgi! Ei saa, ei suuda. Nüüd wähen kui kunagi ennem,“ hüüdis proua Maria kirglikult ja waatas siis jälle käesolewale pildile. „Waata, Gerik, see mõiks olla minu oma. Ja nüüd pead sa kehwise leppima kui metsnik!“

Geriku terasfirtistesse filmadesse tekkis tumehane läige.

„Ema, kas talitad dieti, et minu rahu wäpustad?“ pahandas ta. „Olen läbinõidelnud ja oma saatusega rahul. Kas tahad waemaga ehitatud hoone jälle lammutada? Kui mind armastad, ära räägi enam sellest. Sajatan päewa, mil krahwinna Allwördeni kiri siia jõudis. Sessisaadik oled ja nagu ümber muudetud, mõtled ja mõtled läinud asju, ja see pole ei mulle ega sulle hea. — Läheme nüüd pisut jalutama, et sulle teised mõtted tuleksid!“

Tema mõttis ema käealt kinni ja see pidi talle järgnema metsa.

„Ema, waata, kui ilus! Kas ei saa ka minu süda jälle kergeteks?“

Proua Maria filmitjes teda kõrvalt. Kuidas ta oma isale sarnanes! Niinult et ta näojooned olid mehiseamad ja iseteadlikumad kui isal. Selles oli tal sarnadust Rüdiger Allwördeniga, kelle käredat, kõrki nägu ta ei olnud siinunud unustada.

Täna toratas see talle silma, kuidas Gerik nüüd, pea pisut longus, tema kõrwal sammus, ots pisut fibras, huuled, mida wäiksed mustad murrud katfid, kinni pigistatud — —; just nii oli wälja näinud noorem Allwörden, kui ta

talle wiisteisikümme aastat tagasi oma tingimused ette dikteeris.

Temal olid ometi olnud head mõtted. Nii oli wähemalt Gerik temale tõendanud. Tema aga ei jaksanud seda mõista, ja tema wiha Rüdigeri wastu oli praegu weel sama wärske kui tol päewal. Ta mõtles, kui tal perekonna peale nii suur mõju oli, nagu seda Ottokar alati tõendanud, siis oleks tal kui juristil kerge olnud tema kasuks tegutseda. Ja ta ei andestanud talle seda, mis ta teinud. Peaäegu teadmuselult wabandas ta sellega oma abikaasa nõrkust enese ees.

Kui Gerik emaga sõiduteest, mis läbi metsa linnast ülemmetsniku maja poole külla wiis, üle läks, lähenes neile kerge waner, mida juhtis keegi noor neiu, kes istus ühe wanema härra kõrwal.

„Ülemmetsnik!“ ütles Gerik seisma jäädes, sest et wiimane temale käega osutas.

„Tere, Berger; on hea, et Leid kohtan. Tulge pärast lõunat meile; wiskama pisut keegleid ja mängime kaarte!“ hüüdis hallhabe juba eemalt. Lähemale jõudes andis ta ka proua Mariale kätt. „Tere, proua Berger! Jhus, et kord ka olete wälja tulnud. Siin minu tütar, eile koju jõudnud, peab ka kord jälle kodutuult lastma oma nina ümber puhuda. Bidin temast küllalt kaua ilma olema.“

Geriku näole tekkis kerge kohmetusepuna, kui ta nüüd neiu neiu ees kummardas. Neiu tänas waid lühikese kõrgi peanõutamisega ja waatas temast üle.

See oligi siis Jutta von Eggert, ta ülemise tütar. Ta ei näinud teda praegu esimest korda; täna hommikul, kui ta rattaga oli Steinfurti posti järele sõitnud, oli ta temale wastu tulnud, oma ratast ettewaatlikult üle samblase metsapiinna wedades; silmanähtawalt oli see rikes. Silmapilk hüppas Gerik oma rattalt maha, pani selle ühe pun najale ja pakkus ratsasõitjannale wiisakalt abi, mis ka tänuhulga wastu wõeti. Warsti nägi ta, kus wiga seisis. Ja kuna ta wiga parandas, weskles neiu temaga lustilikult, ja tema wastas samuti.

„Nii warakult juba wäljas, armuline preili?“ küsis ta.

„Tõusin warakult üles!“

„Kas Te üksi, ilma saatjata, ei karda? Wõi ei tahtnud Te enam kaugele minna!“

Neiu naeratas talle wastu, ja poollauldes tuli ta suusi:

„Kust tulid, ei ma seda tea; ka kuhu, läen, ei tea. Wõib olla olen linnuke, võib olla, et—“

„Kitsese,“ lõpetas Gerik. „Selliist loomafest hertsogil siin metsas ei ole; see tuleks siin dieti kinni pidada.“

"Kütid ei ole siin selleks sugugi tublid."

"Geriku inestawa pilgu all punastas neiu, aga mitte meelepaha pärast."

"Ei tea, kõik oleneb katsest."

"Jah, kui Teie oleksite üks niisugune —"

Kuna Gerik pühapäeval ei kandnud rohelist kumbe, vaid riietunud oli helehalli ülikonda ja samasuguse mütsiga, siis ei mõinud neiu ju näha, et ta oli metsaametnik.

"Ja kui mina nüüd üks neist oleksin? Kas tohiksin siis selle loomakeste kinni püüda?"

"Kui Teil selleks oleks julgust ja osavust." Kõhetilt lastis neiu ilusa pea olale ja naeratas. "Aga nüüd pean ma edasi minema! Täna näen Teid Teie waewa eest, härra —"

"Metskratt."

Neiu naeris ja raputas koomilise kohkumisega pead.

"Ei, ei, Jumala pärast!"

Gerik hoidis ta väikese käe enese peos.

"Ja kas ma Teid iial enam ei pea nägema?"

Neiu mõtiskles pisut aega.

"See oleneb sellest, kus elate; mina mõit-sin seda kas mõi iga päew mõimalbada."

"Ja mina ka!"

Geriku silmad löid loitma.

"No waata siis jätame see juhuise hoolde."

"Aga selle otsusega ei mõi ma leppida."

"Aga peate. Kui siin elate, siis kerkin lähemal ajal siin Teie ette nagu mõõrsilt."

"Siis ärge laske mind seda aga liig kaua oodata."

Viimaks märkas neiu, et noormees ta kätt ikka veel kinni hoidis. Punastades tõmbas ta selle lahsti ja kargas rattale.

"Duu kaasa!" hüüdis Gerik, seisis, ja waatas talle järele. Neiu waatas tagasi ja osutas käega, enne kui teekäänaku taha kadus. —

See oli Juta von Eggerti ja Gerik Bergeri esimene kohtamine olnud. Nagu Gerik, mõtles nüüd neiugi sellele. Kõõnalsirgenä istus ta ohje käes hoides ja wahtis kõrgil näoilmel otse edasi, kuna ta isa metsnikuga kõneles.

Ah, kui ta teaks, kes täna hommikul oli olnud ta aitaja.

Juta oli uskunud, et tema ees seisab noor Hellwig Steinfurtti rüütelmõisast, keda ta isiklikult veel ei tundnud. Ta oli juba üliwäga rõõmustanud kohtamise üle temaga, tema üllatunud näo üle, kui ta täna pärast lõunat oma isaga tuli ülemmetsniku majja.

Kui rumal see kõik oli! Aga noor metsnik pidi juba märkama, kes ta ees seisis. See jul-tunus tema poolt — teda „loomakesteks" nimetada!

Ja Gerik tundis ta meelepaha, ta haawatud uhkust, et ta oma isa käsialusega, kuigi

teadmata, nii usaldawalt oli westelnud ja nal-jatanud. See tegi talle walu ja wihasas teda ühtlasi. Neiu olek ei jätnud kahtlust. Kerge, kõrgi peanokutamiseega lahkus ta, kui nad edasi sõitsid.

Broua Berger waatas neile järele.

"Ülemmetsnik on ometi alati õige kena. Aga tema tütar; nii uhkeks ei oleks ma teda arwanud. Waewalt waatas ta meile. Sea, et meie Loori siin polnud. Tema ülespidamine oli ju otse haawaw."

Gerik nokutas pealiskaudselt. Ta nägi neiu kitsast, üllast nagu waimus enese ees, nägi ta metskitsisilmi, peent, punast, trotslikku suud, kuldsuukseid, mis lopsakas külluses eest tagasi lööbunud nahatübara alt välja wahtisid. Nägi ta õrna, waewalt kestmise suurusega keha täis paendumat kaunidust, ja ta süda läks palawaks. Aga esimest korda tuli ta teadwusse teadmine, piinlikult ja rufuwalt, et wähe oli isitu ja seisuse wahel. Mispärast oli Juta täna hommikul tema wastu olnud nii lahke ja armastusewääriline, — ja nüüd, mil ta teadis, kes ta oli, nii külm?

9

Telegrammitooja oli praegu Lengfeldi loosi lahkunud.

"Jä tuleb täna õhtupoolikul, preili Loori!" hõiskas Cäcilie oma noorele õpetajannale wastu. Ta lahwatanud põski kattis ärewusepuna ja ta ilusad hallid silmad särasid; ta nägi peaaegu ilus wälja. "Kas ema mind ka jaama kaasa wiib?" küsis ta aralt. "Teki ja Dösi tohivad kaasa minna."

"Siis ei jää wistiski sinagi siia üksi," ütles Loori rahustades, kui wastu oma weendumust, ja see tunne sai õiguse.

Kell neli peatus lahtine landaner loosi trepi ees; krahwinna Allwörden, pastellsinises kalemikleidis, mille peal must siidimantel, läks tõlba; Thekla kargas talle ruttu järele, ja Dösi, walge madruselükond seljas, tõstis teener tõlba: Cäcilie jaoks puudus plats.

Kurwalt seisis ta ja hakkas siis waljusti nutma.

"Ole ometi mõistlik, Cäcilie, ja ära nuta!" ütles krahwinna käskiwalt. Kas tahad papat nutetud silmadega wastu wõtta? Ütle sin sulle juba enne, et platši ei ole. Kus istub siis papa pärast?"

Tal näis meelepaha suur olemat, et ta „Cäcilie" ütles

"Mül oleks ruumi ka Joosepi juures —"

Thekla hakkas pilkawalt naerma.

"Komtes Allwörden ja kutseri kõrwal istuda! Sa unustad küll, et Franz kaasa sõidab

Uga selline mõte sarnaneb julle. Mina olen wanem ja mul on eesõigus."

Õpeteadwalt pani ta ühe jala teisele ja waatas meelsamini oma siidijukkadele ja lakkingsadele. Ta tundis enese olewat suurte daami.

"Goodan, preili Berger, et Cécile seni olete mõistusele saanud, kuni tagasi jõuame," manitses krahwinna noort kaswatajannat. "Lapse hajameelsus on waewalt weel kammataw. Goodan, et Teie Céciliet ses suhtes ei aita."

"Püüan katsuda, prona krahwinna," wastas Loori, rahustawalt Sissi kätt jurudes.

Mõlemad waatasid minewale tollale waiwides järele. Wahwasti sirus Cécilie mõesti silmatilkwad piisad tagasi ja tahtmatult tõstis sügaw hingetõmbus ta kitsast, wäikest rinda: ema juuresolek oli kui suurwe.

Loori julgustas teda.

"Oh, preili, ema ei armasta mind. Keegi ei armasta mind, sest et ma olen inetu," muutsus laps.

Loori wajus ta kõrwale põlwili ja põimis oma käed lapse ümber.

"Sissi, mina armastan sind!"

Ta suudles lapse märgi palgeid.

"Tõesti, preili, tõesti?"

Üskumatu imestus kajas Cécilie häälest — ja uurimalt, läbitungiwalt waatasid selged lapsefilmad Loorile näkku.

"Tõesti, Sissi! Sina oled mulle kõige armulam!"

"Armsam kui Dssi ja Deki? Jah? Ah, preili, nüüd on mul ometi keegi, kes mind armastab," hõiskas ta. "Papa! on alati palju teha. Mamma on närwiline. Ah, ja nüüd olete Teie mul. Teie jääte siia ja ei lahku siit?"

Meelitades sirus ta oma suu walgele kaele.

"See pole minu teha. Kui sinu mamma mu nüüd ära saadab?"

"Meie ei ütle talle, et Teie mind armastate; muudu teeb ta seda," tähendas Cécilie saladuslikult. "Tema ei falli, kui mind enam armastatakse kui teisi. Omu Rüdiger —"

"Omu Rüdiger on papa wend. On legatsioonisõunik. Suwel oli ta tihti siin, seni kui Münchenis elas. Nüüd on ta kangel, Madriidis. Tema on minu wastu hea, tema armastab mind, ja sellepärast ei falli mamma teda; nad ei räägigi mõnikord üksteisega."

"Sissi, seda ei tohi ja aga ütelda, seda kujutada enesele ette."

Et last teistele mõtetele juhtida, andis ta nõu, pisut musitseerida, millega Cécilie heameelega nõus oli.

Kui härrafed jaamaft tagasi tulid, ruttas Cécilie ärewalt wälja, kuna Loori alandlikult

cemale jäi ja tulijaid ühest ülemisest aknast silmitses.

Teener awas tollaukse. Kõige pealt kargas krahw Allwörden wälja, et omakseid wäljatuleku juures aidata.

Loori süda põksus peaaegu walustasti: nii tuletas krahw talle meelde wenda. Nooruslik jale kaju heledas reisiüllikomas, prossiil, liigutused, — kõik täitsa Gerik! Ja siis asus igatus kodu järele ta südamesse, igatus ema õrnuse järele, nähes, kuidas lapsed isa ümber hõiskasid, kuidas ta nad julle wõttis ja neid reas suudles.

Ah, tema ei olnud oma isa tial tunnud!...

Siljem tuli Cécilie tema juure.

"Preili Loori, ma tohin täna erandiwisil papaga süüa," ütles ta tähtsalt. "Tema tõi mulle ilusa joonistusraamatu kaasa; pärast näitan ma seda Teile."

Loori tegi õhtuks pisut toaletti; pani walge pluusi sinise kalemiku juure, mis oli määratug pühapäewadeks. Silmitades ärgas ta üle oma patside, mis tal pea ümber seisid.

Tähelepanelikud silmitses ta ennaft peeglis. Jah, kõik oli korras; krahwinna terawate silmade ees ei jäänud ükski wiga warju ja seda hurjutas ta wiibimata.

Loori läks söögituppa, niipea kui kell helises. Üks terrassile oli hilisest aastaajast hoolimata laiaki lahti. Oli peaaegu suine-pehme sügisõhtu. Rahwatus taewas ujus kuu hõbesirp ja üksitub tähed sirasid.

Krahw Allwörden seisis ukse juures ja naljatas Céciliega, kes ta käewarre küljes rippus. Niipea kui laps oma kaswatajannat nägi, hüüdis ta rõõmsasti.

"Ah, papa, waata! Seal on preili Loori!"

Krahw pööras.

"Aa, preili Berger, meie uus kodafondne, kellele ka mina tere tulemast —"

Uga need lahked sõnad ei jõudnud lõpule. Ta kahwatas, kui Loorile filma waatas; wanus peaaegu: see oli ju — — Maria, kes seal tema ees seisis. — —

Ta ärgas kaele üle otsaesise, nagu oleks ta tahtnud sealt midagi tülakat, rõhuwat, piinawat ära liikata, ja jules filmad. Uga kui ta nad jälle awas, seisis sama kaju ifka weel ta ees. Mu Jumal, kas nägi ta siis umb juba enne öö tulekut?

Ta astus Loorile lähemale. Kähesedes jise misest ärewuseft kolas ta hää, kui ütles:

"Nii siis olete Teie preili Loori Berger. Minu tütrekene on mulle juba jutustanud, kuheameelega ta Teie juures õpib. Ka Dssi rääkis juba preilist."

Loori punastas pisut; oli weelkew waadata, kuidas puna pikkamisi ta põskedesse tõusis.

„Mul on ka rõõm Sissit õpetada. Tema on andekas ja hea laps,“ vastas ta.

Nüüd kuulis krahw ka ta häält. See sügaw, rahulik, kõlarikas hääl tuli kui armas, ammu-kustunud melodii, mis temas ainult weel mõni-kord järele kõlas.

Ta waatas neiule. Kui ilus see oli! Nagu wilu, selge warakewadepäew, milles peitub tuhat tóotust. Ta uskus, et sellist täielikku ilu weel polnud näinud. — Ometi, kord juba; aga see oli ammu — —

Loori jäi kohmetuks selle tarretu silmitse-mise all. Ta ei wõinud ju aimata, millised mälestused tema isil krahwis äratas.

Siis ilmus krahwinna kahe teise lapse felt-sis sõõgisaali. Wõeti istet. Loori kandis Sissi eest hoolt, sest et Thekla ja Ossi isa kõrwal istusid. Wastandina oma prouale pööras krahw mitu korda Loori poole, ainult et ta kõnet kuulda. Küsis ta kodu, ta wanemate jne. järele.

„Tulin Durlachist, härra krahw. Minu emal on seal käsitööäri. Minu isa on väga warakult surunud, ma ei mäletaagi teda enam.“

Oli peaaegu, nagu oleks krahw seda kuul-des lergemini hingama hakanud. Pikkawalt tõmbas Lella huuled torru: mu Jumal, mis huwi wõisid sellised wäikesed inimesed ometi äratada! Ottokar tundis wististi kohus-tust neiuga weelkew hakata.

„Kas Rüdiger tuleb?“ küsis ta.

„Arwatawasti nädala pärast. Siis wõid talle weel oma erilised soowid ütelda kolimise juhtes, et 15. nowembriks kõik meie ümberko-limiseks walmis on. Elukorter Printsregent tänawal on väga ilus ja saab sulle wististi meeldima. Rüdiger ei ela meist kaugel. Ta elab Isari kaldal Wiedemaieri tänawal.“

„Weel kuni 15. nowembrini? Uskusin, et hiljemalt 1. nowembriks wõime ära reisida,“ ütles ilus proua tufaselt.

„Aga Lella, siin on ju weel ilus; mis sa siis juba nüüd linnaft tahad?“

„Siin on elu igaw. Wajan waheldust ja ihkan Müncheni järele.“

„Mina ka, papa! Sest mis siin teha?“ hüüdis Thekla. „Berkliniid lähewad juba tule-wal nädalal Frankfurti. Wsta rõõmustab willa üle, mis isa temale ostmud. Sumel on siin ju mõni nädal üsna ilus — waja nüüd ka midagi muud näha!“

„Papa, kas me siis ilusast Lengefeldist ära läheme? Jah, aga mispärast?“

„Sissi oli väga üllatatud ja rõhutatud. Pi-sarad seisid tal silmas.“

„Jumal, ära siis sihuke ole, Sissi! Põris edew oled sa,“ pahandas Thekla.

Krahw nokutas oma nooremale tütrele lahkesti rahustades pead.

„See pole ju igawesti, laps. Minult mõneks talwekuuks; ja Münchenis meelidib sulle wis-tisti, seal elab ju ka onu Rüdiger.“

„Preili Loori tuleb meiega aga ka Müncheni kaasa?“ küsis laps, rõõmustades, et arwolek möõduw oli.

„Muidui. Wõi arwad sa, et te Münchenis õppimist ei waja? Te peate olema wirgad.“

„Do, me oleme wirgad, papa. Preili on rahul. Kas pean sulle pärast oma kooliraama-tuid näitama?“

„Sellega on küll homseni aega,“ ütles krah-winna Lella terawasti, kuna Thekla pikkawalt naeris. „Bealegi on sul nüüd aeg woodisfe miima. Preili Berger peab sind aitama.“

Loori tõusis kohe.

„Tule, Sissi! Ütle head ööd!“

Sõnatuulekult tõusis laps, suudles ema kätt ja laelustas isa tormikult.

„Kas tuleb pärast weel mind waatama, papa?“ küsis ta tasa.

Isa nokutas, liikkas ta juuksed tagasi ja suudles ta otsaesist.

Duulikult naeratuslega wõtiis Cäcilie oma õpetajanna käest kinui ja lonkas wälja. Wõtiis-lehes waatas krahw Allwörden neile järele.

„Sissi näib preili Bergerit väga arms-tawat.“

„Mis ime! Berger eelistab teda ja hoo-lib minust ning Ossist wähe,“ hüüdis Thekla ärewalt.

„Oled sina kaswatajannaga rahul, Lella?“

See kehitas õgu.

„Jumal jah, Ossi õpid heameelega ja ka hästi tema juures, see on peaasi. Teki on juba sedawõrd suur, et talle Münchenis hiljem peame otsima teise õpetaja.“

„Plus netu,“ tähendas krahw peaaegu mõteldes. Tal oli sellest sõnast kohe kahju, sest pikkawalt naeris ta proua:

„Seda märkasin ma kohe, et ta sulle meel-dib! Sa jälle uut modelli wajawat, nagu —“

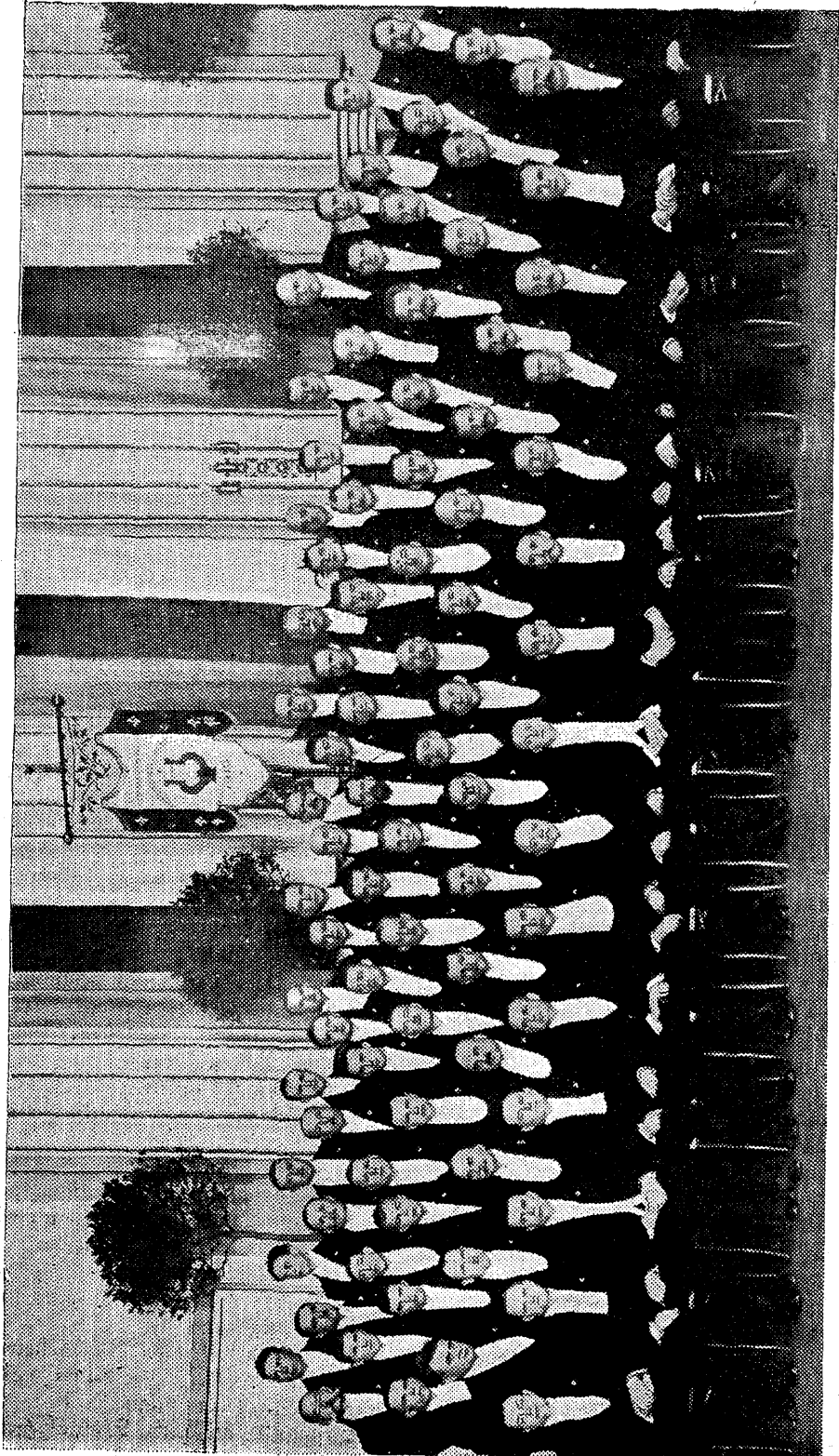
„Lella, ma palun sind!“ tõrjus krahw Theklale waadates, kes wanemaid põnewalt waatles, iseäralik ilme näol.

Naeratades nokutas Lella pead ja silmitse-s oma meest pilgates.

„Tunnen sind, sõber. Miks sellele nii äge-dasti wastu waidled? — Nüüd näita mulle weel kord elukorteri plaane.“

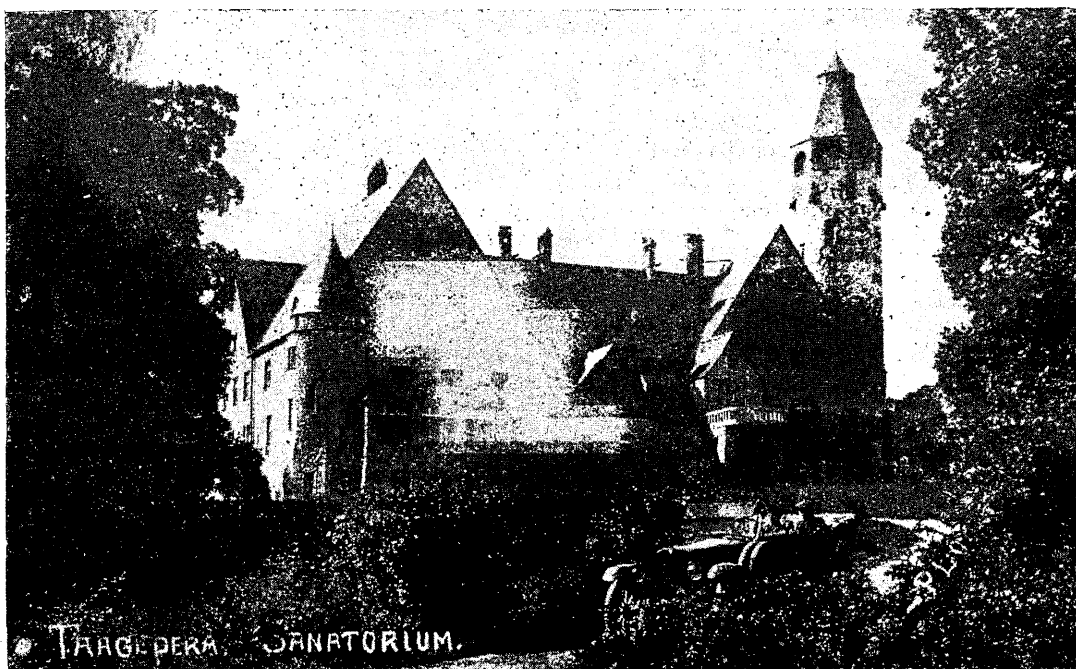
„Silmapilk, nii kui Sissile olen ütelnud head ööd. Ma ei taha, et ta mind ilmaaegu potab!“ (Särgneb.)

Tallinna Meesfelaulu Seltsi koor.

Rinnahaigete sanatoorium Taageperas.

*Professor Aug. Topman,
Tallinna Meestelaulu Seltsi
uus koorijuhf.*

Tõtt ja nalja.

Uus isa ütleb seda ka.

Lahutatud proua Paljustik on uuesti abielunud, aga oma kaks poissi esimesest abielust kaasa toonud. Mõne aja pärast küsib keegi ühelt poisilt, kas ta vahel ka isale mõtleb ja kas talle see armsam ei oleks olnud, kui oleks jäänud nii, kuidas see enne oli.

„Muidugi, mulle ja wennale oleks see olnud õige. Ja meie uus isa ütleb sedasama.“

Teab!

Emä küsib pojukeselt: „Noh, mu laps. kelks tahad sa kord saada?“

„Linnawahiks,“ wastab laps. „Siis võiksin sinu arreteerida, kui sa mind lööd!“

Kättemaks.

Jakob Tuul seisab kosilasena oma tulewase äiapapa ees. Selma seisab oodates eestoas, tema kõrwal onupoeg, kes teda enesele ihkab, kuid kuuldawõtmist ei leia. Läbi klaasukse näeb Selma, kuidas Jakob kõneledes kätega wehib.

„Ei tea, miks see Jakob ometi nii hirmsasti kätega wehib?“ sosistab ta onupojale.

See wastab: „Selleparast, et ta tõendus heast kohast ja armastusest sinu wastu ning kõik, mis ta seal isale praegu ette waletab, õhust on haaratud!“

Ohe.

Abielu mees: „Kuidas makadestan meie kõõgitudrukut Annat, et ta minu naisele koha wõib üles ütelda!“

Unustusesupp.

Wäsinud pikast ratsasõidust, oli Ali rõõmus, et enne öötulekut weel Omari majja jõudis. Küsitud oma reisi otstarwe järele, tunnistas ta wabameelselt, et linna sõidab waibakaupmehele 500 piastrit wiima. Ütles ja läks temale määratud wiletsasse magamisruumi, mil oli sawipõrand, wiibis seal weidi aega ja läks siis wälja wärsket õhku hingama. Waewalt oli ta läinud, kui Omari naine oma mehele sosistas:

„Wõõras on meie wastu wäga umbusklik; ta mattis raha sawipõranda alla, ja kui ma

mõtlen, milliste wiletsate riietega ma pean minema mosheesse, siis — ah, see hulk raha...“

„Naine!“ hüüdis Omar. „Mis sa õieti arwad? Tahad sa wõõrastewastuwõllikkust nii austada?“

„Aga meie ei taha talle ju midagi paha teha; wõimalik, et ta raha meile unustab.“

„Unustab? Allah on sult mõistuse rööwinud!“

„Ära karda, waid lase mind talitada. Kas sa ei tea, et kes wikisuppi õhtul sööb, hommikul kõik on unustanud, mis õhtul tegi?“

Mõttlikult silistas Omar nabet ja palus külalist õhtusöögile, mis seisis datlitest ja wikisupist koos. Ali ei lasknud ennast kaua paluda, waid sõi tublisti.

Järgmisel hommikul wara põlwitask Omari naine sawipõrandal, kus Ali maganud, kes nüüd juba kaugel oli. Himukaal sõrmil kaewas ta maad, ikka sügawamale. Ei midagi. Praegu tahtis ta asjatumat tööd lõpeldada, kui üles waatas ja Omari oma ees nägi.

„Midagi pole ta unustanud!“ ägas naine.

„Ometi, ometi!“ wastas Omar tõsiselt.

„Nii siis unustas ta ometi midagi?“

„Ja, unustas maksmise!“ wihastas Omar ja andis naisele kõrwakõulu. Sestsaadik on Omari naine ebausust terweks arstitud.

Kindel tundemärk.

„Nad on üksteisesse ikka weel hirmsasti armunud.“

„Kust tead siis sina seda?“

„Kui Milla Martinist lahus on, siis kirjutab ta Martinile ikka ja alati kirju, kas ta raha wajab wõi ei.“

Õnnetus raudteel.

„Jumala eest, sõber, su nägu on muhke täis! Ja nii tuled sa pulmareisilt tagasi?“

„Jah, mulle juhtus raudteel õnnetus.“

„Jah, aga kuidas, kus ja kunas?“

„Suudlesin tunnelist läbi sõites wõõrast naist!“

Uuem mood tänawal.

Uulitsapoiss (teisele): „Kui ma sulle kuradile parafeerin ühe wastu antenni!“

TELLIMISE HINNAD:

Aastas (24 nr.nr.) Mk. 750.—	1/4 aast. (6 nr.nr.) Mk. 225.—	1/1 lhk.M.3500.—	1/4 lhk. M. 900.—
1/2 „ (12 nr.nr.) „ 400.—	1 kuus (2 nr.nr.) „ 80.—	1/2 „ „ 1750.—	1/8 „ „ 450.—
Üksiknumber 40 mk.;	wäljamaale: 1/1 a. 900 mk.,	1/2 a. 500 mk.	1/3 „ „ 1200.—
			1/16 „ „ 225.—

KUULUTUSTE HINNAD:

Tellimisi wõtawad wastu kõik postkontorid, raamatukauplused ja „Romaani“ esitused.
Talituse aadress: Tallinn, Müüriwahe tän. nr. 16.

Täiendage oma raamatukogu

kõidetud „Romaan'i“ aastakäikudega:

Aastakäik	1922	ilu- ja p	olnahkköites	700.
„	1923	„	„	900.
„	1924	„	„	950.
„	1925	„	„	950.
„	1926	„	„	950.

„ROMAAN'I talitus.“ Tallinn, Müüriwahe t. 16

Rätsepaäri

MAX JOHANSON

(Peterburist).

Tallinn, Lühikejalg 6, kõnetr. 30-89.

Võtan tellimisi vastu
kõiksugu meeste-
rahvariiete peale.

Alaliselt suures väljavalikus mood-
sais mustreis kõige paremaid Ing-
lise riideid, voodreid ja siide.

Austusega

M. Johanson.

Ajakiri „ROMAAN“

(VI. aastakäik)

toob igas oma korralikult kaks korda kuus ilmuvas numbris romaane ja lühemat proosakirjandust mitmekesistelt rahvustelt laialises valikus.

„ROMAAN'i“ siht on tutvustada Eesti lugewale rahvale maailma tähtsamaid kirjanikke nende põnewamate ja tuumakamate teoste teel.

„ROMAAN“ toob põnewaid jutte, on see ju „ROMAAN'i“ otsekohene ülesanne, et igaüks leiaks temas väärtuslikku ja huvi-
tawat lugemist.

„ROMAAN'i“ keel on rahvalik ja arusaadav igaühele.

Tellimishinnad:

1/1	aastas (24 nr.nr.)	750.—	marka	2	kuus (4 nr.nr.)	160.—	marka
1/2	„ (12 nr.nr.)	400.—	„	1	„ (2 nr.nr.)	80.—	„
1/4	„ (6 nr.nr.)	225.—	„	üksiknumber	40.—	„	„

Põik järgnewad romaanid lõpewad iga aastakäigu wiimases numbris ja järgmiste aasta esimeses numbris algawad juba uued romaanid.

ROMAAN'i tellimisi wõtawad vastu, ka endiste aastakäikude peale, ilma iga lisamaksuta kõik postkontorid ja raamatukauplused.

ÜKSIKNUMBREID müüwad kõik ajalehe müüjad, raamatukauplused ja raudtee raamatukapid.

Endiste aastate (1922, 1923, 1924 ja 1925 a.a.) üksikud numbrid on weel saada talitusest hariliku hinnega, peale nr. nr. 1. ja 2. 1922 aastast.

Tellimine 1927 aastaks kestab edasi. Tellida võib ükskõik missuguse numbri alates.

„ROMAAN'I“ talitus, Tallinn, Müüriwahe tän. 16.

Rätsepaäri
ED. SEPP & Ko.

Teatame oma austatud tellijatele, et kõige paremate Inglise firmade suwe ja sügishooaja riided on alati laos. Palume lahkesti vaatama tulla.

Austusega ED. SEPP & Ko. Pikk tän. nr. 15. Kõnetraat 34-21.

Kui Teie vajate

Raadio aparate ja nende üksikuid osasid, waljult hääldajaid, akkumulaatoreid, anoodpatareisi, siis o-ke neid

MERCADO'st

Müüriwahe täna 16, kõnetraat 31-06.

Niisamuti ostate sealt kõige soodsamatel tingimustel elektri jõu ja walgustuse sisseadeid ja selleks tarwisminewaid materjaale. Armatuurid, triikraud jne.

Austusega

omanik **RUDOLF KRIK**

Shokolad ja kompowekid

Nõudke igalt poolt.